

**ANDREUTKAST TIL
LOKALPROGRAM FOR
BERGEN MDG,
2023 TIL 2027**

LOKALPROGRAM
2023 til 2027

En by for fremtiden!

En fremtid å glede seg til!

MDG vil gjøre Bergen til en klimavennlig by i solidaritet med andre mennesker, med fremtidige generasjoner, og med dyr og natur. For å klare det må vi unngå bilbasert byspredning, styre mot en mer sirkulær økonomi med gjenbruk fremfor forbruk, ta vare på naturen vår, og bekjempe fattigdom og diskriminering. Vi vil føre en politikk som skaper en fremtid vi kan glede oss til. Dette programmet legger grunnlaget for den retningen vi ønsker for Bergen by.

Våre hjertesaker

Den klima- og naturvennlige byen!

Vi setter alltid hensynet til miljø og klima, mennesker og natur i fremste rekke. Vi vil verne natur og byfjell og gi enklere tilgang til nærnatur for å skape gode liv for bergenserne. Klimakrisen er her nå, og påvirker både mennesker i byen, naturen rundt oss og infrastruktur vi er avhengig av. Derfor vil vi satse videre på gå- og sykkelbyen, legge til rette for timinuttersbyen, sørge for ren byluft, bedre og billigere kollektivtrafikk og få bybanen til alle bydeler. Vi vil ha en nullutslippsby innen 2030!

Et solidarisk samfunn!

MDG er partiet for mennesker og miljø. De med minst må få mest fra fellesskapet i en rettferdig fordeling av ressurser og goder. Vi vil jobbe for en ruspolitikk som setter hjelp fremfor straff, og kjempe for en mangfoldig og inkluderende by, uten rasisme og diskriminering. Bergen skal være en trygg by for mennesker på flukt.

En levende by!

Bergen skal bli en bedre by å bo i. Vi vil gjøre byen bedre for barna og lage enda flere lekeplasser i alle bydeler, få ned farten rundt skoler, barnehager og i boområder og ha flere bilfrie områder. Vi vil oppgradere offentlige byrom og parker og gjøre sjøen mer tilgjengelig for alle bergensere. Vi vil legge til rette for et blomstrende kunst- og kulturliv, med konserter, festivaler, dans og musikk. En grønn by er en god by å leve i!

Grønt arbeidsliv! (delt innstilling: Ødegaard og Sandvik ønsker denne hjertesaken)

MDG støtter grønt næringsliv! En verden i endring krever tydelige, forutsigbare miljøkrav, som gir økt innovasjon og grønn omstillingsvilje. Vi vil ha utslippsfrie byggeplasser og bærekraftig ressursbruk. Vi vil legge til rette for grønne gründere, og for sirkulære næringer som satser på gjenbruk, reparasjon og deleøkonomi fremfor økt forbruk. Vi vil sørge for at ansatte har gode arbeidsforhold med livskvalitet fremfor stress og mas. Klemmetid, ikke tidsklemme! **(Haakestad og Waage ønsker å stryke denne hjertesaken)**

Innhold

Kapittel 1: Natur, klima og miljø - side 5

- Norges grønneste storby - side 5
- Nullutslippsby innen 2030 - side 7
- Miljø og forurensing - side 8
- En mat- og landbrukspolitikk for fremtiden - side 9
- Verdens beste by for dyrene - side 10

Kapittel 2: Byutvikling og samferdsel - side 11

- En gøyere og mer inkluderende by - side 11
- Byutvikling til det beste for mennesker og natur - side 12
- En bedre by for alle som går og sykler - side 14
- Fyll bybanen og bussene - side 15
- Grønn samferdsel - side 16

Kapittel 3: Et grønt nærings- og arbeidsliv - side 18

Kapittel 4: Kommunen som kunde og eier - side 20

Kapittel 5: Et solidarisk samfunn - side 21

- Sosialpolitikk - side 21
- Bedre å bo i Bergen - side 22
- Medmenneskelig og kunnskapsbasert ruspolitikk - side 23

Kapittel 6: Helse og livskvalitet - side 24

- Fastlegeordningen - side 24
- Psykisk helse - side 25
- Helse og seksualitet - side 25
- Helse for eldre - side 26

Innhold

Kapittel 7: Oppvekst, barnehage og skole - side 27

Oppvekst og barnehage - side 27
En grønn skolehverdag - side 28

Kapittel 8: Idrett og friluftsliv - side 29

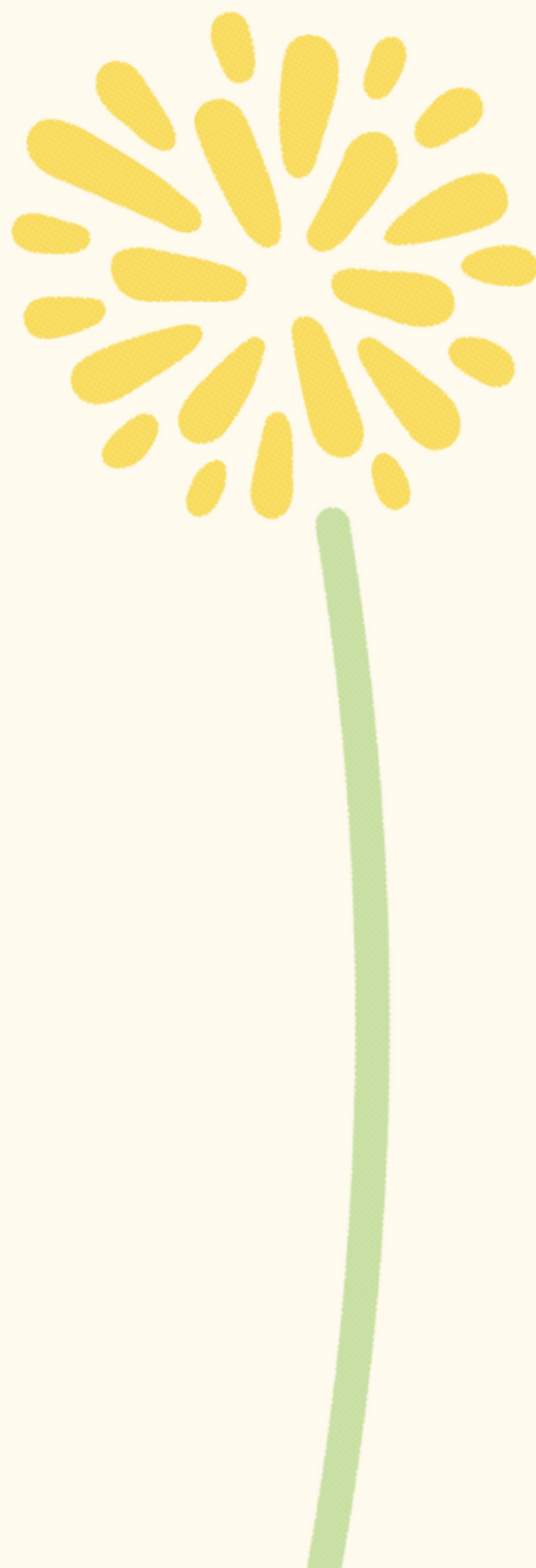
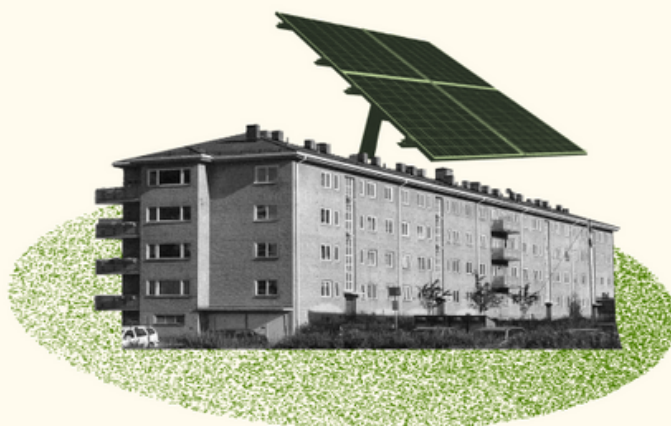
Kapittel 9: Nærkulturbyen - side 30

Kunst og kultur - side 30
Kulturtilbud for barn og unge - side 32

Kapittel 10: Mangfoldsbyen - side 32

En feministisk by - side 33
Regnbuebyen - side 33
Rettigheter for personer
med funksjonsvarians - side 34
En trygg havn for mennesker på flukt - side 35
Et inkluderende samfunn - side 36
En tros- og livssynsåpen by - side 37
En antirasistisk by - side 37
Et blomstrende lokaldemokrati - side 38
Personvern og digitalisering - side 38
Bergen, en by for verden - side 39

Kapittel 11: Studentbyen Bergen - side 39

1

2

Kapittel 1: Natur, klima og miljø

3

Miljøpartiet De Grønne stiller til valg for at Bergen kommune skal ta sin del av
ansvaret for å gjennomføre viktige klima- og miljøtiltak. Vi ønsker oss en by som
vektlegger klima- og miljøhensyn i utviklingen av vårt lokalsamfunn.

6

7

Norges grønneste storby

8

Flere arter og naturtyper er truet av menneskelig aktivitet, blant annet på grunn av
nedbygging av natur. Vi vil verne om artsmangfoldet og ta vare på livet på jorden og i
vannet. Bergen har variert og vakker natur, og for mange bergensere er nærheten til
naturen viktig for livskvalitet og helse. Vi vil jobbe for mer biologisk mangfold, vern
av grøntområder og mer nærnatur til oss innbyggere for å skape gode liv i harmoni
med naturen vår. Særlig myr, våtmark og strandsone trenger sterkt vern. Ikke minst
må hensynet til naturens egenverdi veie mye tyngre enn før når vi skal ta avgjørelser
om blant annet arealbruk.

16

17 Bergen MDG vil:

18

- omregulere alle faktiske natur-, friluft- og jordbruksarealer fra byggesone til
grønnstruktur eller landbruks-, natur- og friluftsområde for å sikre juridisk
vern av all natur og matjord i hele Bergen kommune ved rullering av
Kommuneplanens arealdel (KPA)

19

20

21

22

- jobbe opp mot staten for å innlemme Bergen i strengeste vern (sone 1) i
forvaltning av strandsonen

23

24

- si nei til bit-for-bit-nedbygging av natur, ved å ikke tillate nedbygging av
natur og strandsone gjennom unntak fra plankrav (dispensasjoner)

25

26

- innføre et arealregnskap for Bergen

27

- innføre arealnøytralitet som prinsipp i byutviklingen innen 2025 og innføre
arealpositivitet innen 2027. Dette innebærer at man må kompensere

28

29

- nedbygging av områder med restaurering av natur, med mål om en netto
økning i naturareal

30

31

- utarbeide tiltaksplaner for ivaretagelse, gjenoppbygging og reintroduksjon av
truede arter og naturtyper som grunnlag for plansaker, fremtidige vernesaker
og eventuelle restaureringsprosjekter

32

33

34

- utvide byfjellsgrensen og gi byfjellene nasjonalt vern etter
naturmangfoldloven, eventuelt etter modell for Oslomarka med egen lov

35

36

- opprette flere verneområder etter naturmangfoldloven

37

- ligge på en restriktiv linje når det gjelder dispensasjonssøknader og forslag
som gir utvidet bruk av byfjellene. Naturhensyn skal vektes tungt, samtidig
som det i noen tilfeller vil være nødvendig å i større grad tilrettelegge for bruk
og friluftsliv for å hindre nedsliting av naturområder

38

39

40

- at i byfjellene skal initiativer om å bygge ut idrettsanlegg og sette ut
snøkanoner avslås

41

42

- 43 - forby fornøyelseskjøring med vannscootere i Bergen og ha totalforbud i Store
44 Lungegårdsvann, Nordåsvannet og Vågen av hensyn til mennesker, dyr, fugler
45 og miljø
- 46 - erstatte flere asfalterte og grå arealer med parker og grønne korridorer for
47 mennesker, natur og dyr
- 48 - etablere flere blomsterenger i byens parker og grøntområder på bekostning av
49 plen og bevare økologisk viktige pollinerende insekt ved å hindre kantslått
50 som ikke er nødvendig
- 51 - redusere kravene til klipping av gress i områder med lite ferdsel som for
52 eksempel i bratte partier
- 53 - plante flere nyttevekster, som frukttrær og bærbusker, og bie- og
54 humlevennlige planter i offentlige parker og byrom
- 55 - bringe natur og by sammen gjennom å stille krav i private og offentlige
56 reguleringsplaner om bruk av grønne tak eller mattak, gjerne i kombinasjon
57 med energianlegg, og utfordre næringslivet på å bruke flere eksisterende
58 takflater til fornybar energi og grønne tak
- 59 - støtte tiltak som gir økt bevissthet og kunnskap om biomangfold og hvordan
60 man kan gjøre hagene mer dyrevennlig for fugler, pinnsvin, bier, insekter og
61 småkryp
- 62 - tilrettelegge for at skogsdriften i Bergen bidrar til å få tilbake variert, artsrik og
63 fleraldret skog og oppfordre til frivillig skogvern
- 64 - stramme inn på tillatelser til skogs- og traktorveier i kommunen ved å
65 vektlegge biologisk mangfold og friluftsliv høyere og si nei til
66 overdimensjonerte skogs- og traktorveier
- 67 - jobbe opp mot nasjonale myndigheter for at skogsbilveier må godkjennes
68 etter plan- og bygningsloven og underlegges krav om reguleringsplan
- 69 - åpne flere bekker, elver og vassdrag, både for å øke biologisk mangfold, rigge
70 byen for økt nedbør og gi barn mulighet til å leke mer med vann
- 71 - lage flere regnbed for å sikre god overvannshåndtering
- 72 - fjerne vandringshindringer for ørret og laks, åpne opp vassdrag, tilrettelegge
73 strekk med gyttegrus og skjulesteder for fisk i vassdragene som renner ut i
74 brakkvannsområdet Nordåsvannet og Sælenvannet
- 75 - sikre fisketrapp ved Hopsfossen
- 76 - fortsette å jobbe for et styrket vern av Haukåsvassdraget og ikke tillate
77 utvidelse av nærings- og boligområder i nedslagsfeltet til vassdraget
- 78 - (nytt punkt i 2. utkast) stille strenge krav til håndtering av avrenning fra
79 travparken på Haukås av hensyn til elvemuslingene og Haukåsvassdraget.
80 Dersom avbøtende tiltak ikke fungerer vil vi vurdere å finne en ny lokasjon
81 - gå imot planene for ny cruisehavn på Askøy gjennom eierskapet i Bergen
82 Havn av hensyn til natur og strandsone

83

84

85

86

87

88

89

Nullutslippsby innen 2030

90 Klimakrisen kjenner ingen landegrenser. Bergen er en del av verden, og politikken
91 vår skal være i tråd med internasjonale avtaler som Parisavtalen. Kutt i
92 klimagassutslipp i den størrelsen og det tempoet som trengs, vil kreve tøffe tiltak,
93 vanskelige prioriteringer, subsidier, forskning og utvikling. Desto viktigere er det at
94 vi sikrer at bergenserne er med på laget, og at omstillingen til et nullutslippssamfunn
95 oppleves som rettferdig.

96

97 Bergen MDG vil:

- 98 - at Bergen skal bli tilnærmet nullutslipp innen 2030
- 99 - sikre karbonfangst tilknyttet BIRs forbrenningsanlegg i Rådalen innen 2027
- 100 - gjøre Bergen til en cruisefri by i tråd med internasjonale klimamål innen 2027
- 101 og innføre lokal turistskatt på cruiseturister før det
- 102 o (ny dissens) bare tillate cruiseskip med nullutslipp fra 2027 (Sandvik)
- 103 - ha som krav at alle skip skal koble seg på landstrøm og forsterke
- 104 miljødifferensierte havneavgifter slik at de skipene som forurenses mest
- 105 betaler mer
- 106 - fortsatt si nei til ekstra rullebane på Flesland
- 107 - jobbe opp mot nasjonale myndigheter for å øke ambisjonsnivået på
- 108 utslippskutt innen luft- og sjøfartsektoren, blant annet gjennom en kraftig
- 109 nedgang i flytrafikken ved å redusere antallet flyvninger mellom Bergen og de
- 110 store byene i Sør-Norge
- 111 - redusere kommunale flyreiser med 50 prosent innen 2025, gjøre bilparken
- 112 utslippsfri og øke bruk av gange, sykkel og kollektiv i kommunal sektor
- 113 - utarbeide regional og interkommunal strategi for å fremme lokal turisme som
- 114 alternativ til klimabelastende flyreiser og satse på grønn turisme med sykkel
- 115 og gange
- 116 - stille krav om bergvarme, solcelleanlegg og smartstyring på alle nybygg, både
- 117 kommunale og private
- 118 - bygge solcelleanlegg på alle eksisterende kommunale bygg der det er mulig og
- 119 kraftig oppjustere satsingen på ENØK-tiltak, inkludert kommunale
- 120 utleieboliger, samt gjennomføre andre tiltak for å redusere energibruken i
- 121 kommunens bygg med minimum 20 prosent innen 2027
- 122 - jobbe for en mer rettferdig utdeling av tilskudd fra Enova til
- 123 energieffektiviseringstiltak i boliger og næringsbygg, samt strømproduksjon,
- 124 som for eksempel solceller
- 125 - opprette egne støtteordninger for småskala strømproduksjon, som solceller,
- 126 og energieffektiviseringstiltak, så lenge staten ikke endrer sine ordninger
- 127 - innføre rive-stopp for kommunale bygg. Riving skal kun skje dersom det ikke
- 128 er potensial for ombruk
- 129 - ved nybygging i regi av kommunen skal løsninger som sikrer flerbruk og
- 130 sambruk tilstrebes
- 131 - stille ambisiøse klima-, miljø- og kvalitetskrav i kommunens egne
- 132 rehabiliterings- og nybyggingsprosjekter
- 133 - introdusere 90 prosent sorteringsgrad på kommunens bygge- og
- 134 anleggsplasser, og kreve minst 70 prosent materialgjenvinningsgrad

- 135 - stimulere til mer gjenbruk i privat byggesektor og sikre ordninger og systemer
136 for ombruk av byggematerialer
137 - stille strenge klimakrav til private utbyggere og tilbydere
138 - stille krav til utslippsfrie anleggsplasser i kommunale bygg- og
139 anleggsprosjekter og stille krav om det samme for private og statlige aktører
140 - gjennomføre bedre medvirkningsprosesser, åpne folkemøter og gjestebud for
141 å skape mer folkelig engasjement, forståelse og eierskap til klimapolitikken
142 - innføre og videreføre støtteordninger som bidrar til utslippskutt blant
143 bergensere, for eksempel støtte til kjøp av el-sykler, el-lastesykler og elmotor
144 til småbåter
145 - ta vare på karbonlagre i bergensk natur og bevare naturbaserte
146 klimatilpasningsløsninger ved å innføre arealnøytralitet innen 2025 og
147 arealpositivitet innen 2027
148 - samarbeide tettere med stat, fylke og nabokommunene for å gjøre Bergen mer
149 robust i møte med klimaendringene

150

151 **Miljø og forurensning**

152 Bergenserne fortjener stillhet, ren luft og en natur bestående av lokale arter uten
153 plastforurensning. Vi vil sørge for gode levevilkår for mennesker og natur gjennom
154 målrettet innsats for å unngå ødeleggelse av disse verdiene.

155

156 Bergen MDG vil:

- 157 - fjerne og hindre forurensning i masser både i sjø og på land, for eksempel i
158 Store Lungegårdsvann, Vågen og på Slettebakken. Vi vil jobbe for nasjonale
159 støtteordninger og statlig støtte til større opprenskningsprosjekt
160 - sikre forsvarlig forvaltning og etterdrift av nedlagte kommunale deponier
161 - forsterke kommunens innsats mot ulovlig dumping av masser og avfall i
162 villfyllinger. Et ledd i dette arbeidet er å sikre bedre samhandling med andre
163 myndigheter og gjennomgå hvordan kommunen håndterer søknader om
164 skogs- og traktorveier
165 - jobbe for at Økokrim i større grad etterforsker ulovlig massedeponering
166 - bekjempe videre spredning av svartelistede arter som for eksempel
167 parkslirekne, kjempebjørnekjeks, pilemispel, hemlokk og sitkagran ved å
168 blant annet stille strengere krav til dokumentasjon av massehåndtering i
169 byggesaker og styrke ulovlighetsoppfølging på feltet
170 - stille strengere krav til støy fra Flesland
171 - legge til rette for firma som vil opprette anlegg for destruering av spor etter
172 fremmede arter i jordmasser
173 - redusere lysforurensningen fra alle kommunens lyskilder, ta i bruk veilederen
174 til Bevar mørket og se på tiltak for å redusere belysning både hos bergensere
175 generelt og hos bedrifter og private aktører
176 - innføre pilotprosjekt med støymålere langs trafikkerte veier for å automatisk
177 bøtelegge biler og motorsykler som overstiger anbefalt støynivå
178 - jobbe for mer støyskjerming, spesielt på fylkes- og riksveier
179 - sikre effektive målinger og gjennomføre tiltak som reduserer støyplager,
180 særlig i boområder

- 181 - innføre maksnivå for lydforurensning fra båter i områder med spesielt utsatte
182 og sårbare arter
183 - forby engangsgriller i parker og grøntområder og etablere enda flere
184 fellesgriller
185 - styrke arbeidet mot plastforurensning gjennom å stille krav til emballasje ved
186 kommunale innkjøp og anskaffelser, som å unngå unødvendig emballasje,
187 dobbeltemballering og prioritere resirkulerbar- og resirkulert plast og
188 produkter uten plastemballasje. Det bør også stilles krav om sporbarhet i
189 nedløpskjeden for å sikre at avfallet ikke kommer på avveie
190 - gjennomføre tiltak for å redusere urban mikroplast, blant annet ved kraftig
191 reduksjon i veitrafikken
192 - jobbe langsiktig med å bedre byluften gjennom tiltak for å øke andelen
193 gående, syklende og kollektivreisende, redusere vedfyring og få ned
194 biltrafikken

195

196 **En mat og landbrukspolitikk for fremtiden**

197 I en verden med klima- og naturkrise blir selvforsyning stadig mer aktuelt. Bergen
198 MDG mener at urbant landbruk er et viktig bidrag for å øke selvforsyningsgraden i
199 kommunen, gi innbyggerne tilgang til lokalprodusert mat, skape sosiale møteplasser
200 og tilhørighet for folk, og bidra til mer kunnskap om matproduksjon, matsvinn og
201 bønders viktige arbeid. Vi vil gjøre det enklere og attraktivt å spise mer plantebasert
202 og sunn mat. Vi vil halvere kjøttforbruket i Bergen kommune innen 2027.

203 Ikke minst må vi bli flinkere til å kaste mindre mat. Vi vil halvere matsvinnet i
204 kommunen innen 2030. Vi må ta vare på den matjorden vi har og sørge for at jorda
205 som kan brukes til å produsere mat holdes i hevd.

206

207 Bergen MDG vil:

- 208 - gjøre økologisk og plantebasert mat til standard i kommunale institusjoner og
209 kantiner. Når kommunen kjøper kjøtt-, fisk- eller meieriprodukter skal det så
210 langt det er mulig handles norske produkter og produkter basert på best mulig
211 dyrevelferd og miljøpåvirkning
212 - innføre minst en vegetardag i uken i alle kommunale kantiner og det skal alltid
213 være tilbud om et velsmakende vegetaralternativ
214 - vegetarmat skal være standard på kommunale arrangementer, og vi skal alltid
215 tilby et fullverdig vegansk alternativ
216 - halvere matsvinnet i kommunen innen 2030 sammenliknet med 2023-nivå
217 - halvere kjøttforbruket i Bergen kommune innen 2027 sammenliknet med
218 2023-nivå
219 ○ **(ny dissens)** redusere kjøttforbruket i Bergen kommune (Sandvik)
220 - ta vare på barn og eldre ved å sikre mer ernæringskompetanse i barnehager,
221 sykehjem og andre institusjoner
222 - øke støtten til Matsentralen som gjør en god jobb med å fordele
223 overskuddsmat
224 - tilrettelegge for flere parselhager, mattak, skolehager og annen småskala
225 matproduksjon

- 226 - Gi støtte til prosjekter som bidrar til økt småskala bylandbruk, som for
227 eksempel Bybonden
228 - (nytt punkt i 2. utkast) aktivt bruke Inn på tunet (IPT) tjenester til
229 allmennpedagogikk, spesialpedagogikk, arbeidstrening, rehabilitering, til
230 mennesker med rusproblemer, demens, psykisk helse og funksjonsvarians
231 - ta vare på matjorden og øke lokal produksjon av frukt, bær og grønnsaker
232 gjennom å tilrettelegge for å ta i bruk bynære landbruksarealer som i dag
233 ligger brakk, inkludert småskala og midlertidig produksjon
234 - støtte bønder som ønsker å leie ut jorden sin eller selv vil bruke den beste
235 jorden sin til grønnsaksproduksjon, blant annet ved å se på mulighetene for å
236 redusere byggesaksgebyrene for arealkrevende tiltak i landbruket
237 - innskjerpe overholdelse av driveplikten slik at all landbruksjord faktisk blir
238 brukt til matproduksjon
239 - tilrettelegge for å øke bruk av beite for husdyr

240

241 **Verdens beste by for dyrene**

242 Vi vil skape et grønnere samfunn som tar vare på naturen og dyrene, og hvor
243 solidaritet også omfatter deres egenverdi. Vi vil bevare og reparere leveområdene for
244 ville dyr, sikre at produksjonsdyr og kjæledyr behandles godt og ta større hensyn til
245 deres behov i samfunns- og byutviklingen forøvrig.

246

247 Bergen MDG vil:

- 248 - vektlegge dyrevelferd i alle innkjøpsprosesser. Det betyr for eksempel at vi
249 sier ja til økologiske egg, mens vi sier nei til produkter som kommer fra
250 broileroppdrett og vil prioritere varer som ikke er produsert eller testet med
251 dyreforsøk når det er mulig
252 - legge bedre til rette for sterilisering, kastrering og ID-merking av katter
253 gjennom opplysningskampanjer og subsidiering, og jobbe lokalt for å lovfeste
254 påbud for ID-merking av katter
255 - sørge for god dyrevelferd i landbruket gjennom fortsatt tilskudd til
256 stordyrveterinær
257 - jobbe for hyppigere og sterkere tilsyn ved privat og kommersielt dyrehold
258 - forby utleie av kommunal grunn til sirkus med dyr
259 - øke finansieringen til dyremottak, dyrevelferdsorganisasjoner og -initiativer
260 som jobber med dyrs rettigheter, og støtte opplærings- og kunnskapstiltak om
261 artstypiske behov for husdyr og kjæledyr
262 - at om Akvariet flytter til de kommunalt eide tomtene på Dokken skal det
263 stilles krav i kontrakten om at dyr som pingviner, seler, sjøløver og andre dyr
264 som ikke trives i fangenskap ikke skal holdes i fangenskap og fases ut av
265 driften
266 - innføre forbud mot privat fyrverkeri. Det offentlige fyrverkeriet skal erstattes
267 med alternative lysshow som er bra for byluften, dyrene og menneskene

268

269

Kapittel 2: Byutvikling og samferdsel

En gøyere og mer inkluderende by

Vi er garantisten for en bedre by for klimaet, naturen, barna og sårbare grupper. Vi vil ha en by der alle mennesker uansett funksjonsvariasjon har mulighet til å bruke hele byen. Vi vil at det offentlige skal investere mer i gode møteplasser, som grøbunn for sosialt fellesskap. Det innebærer blant annet å bygge flere lekeplasser og parker og få mer plass til lek og folkeliv i alle bydeler. Vi vil også sette opp flere drikkefontener og offentlige toalett rundt i byen, og åpne for mer skillingsbollestemning og folkeliv i byen. Slik gjør vi Bergen gøyere, bedre og mer inkluderende!

279

280 Bergen MDG vil:

- 281 - få på plass en permanent sentrumslekeplass utenfor Rådhuset, og etablere
- 282 flere lekeplasser i Bergen sentrum og bydelene
- 283 - at industri- og havneområdene på Dokken, Bontelabo og Laksevåg skal
- 284 omreguleres til bolig- og næringsareal. Vi vil utvikle Solheimsviken,
- 285 Marineholmen, Laksevåg sjøfront og Dokken som en sammenhengende
- 286 havnepromenade for å sikre bergensernes tilgang til byfjorden
- 287 - at Dokken skal fylles med midlertidige aktiviteter og installasjoner når
- 288 godstrafikken flytter fram til mer permanente utbygginger, som for eksempel
- 289 kulturarrangementer, offentlige byrom, lekeplasser, utstillinger fra studenter
- 290 og liknende
- 291 - at det i planene for transformasjonen av Dokken skal planlegges for en stor ny
- 292 sentrumspark
- 293 - slutte å ta betalt for utleie av kommunal grunn og erstatte dette med et
- 294 regelverk som favoriserer ikke-kommersiell aktivitet og aktivitet som gir et
- 295 mer inkluderende og mangfoldig byliv
- 296 o (ny dissens) innføre et regelverk for utleie av kommunal grunn som
- 297 favoriserer ikke-kommersiell aktivitet og aktivitet som gir et mer
- 298 inkluderende og mangfoldig byliv (Sandvik)
- 299 - lage en plan for å sikre universell utforming av byens parker og grøntområder
- 300 uten at det går på bekostning av viktige naturverdier
- 301 - legge til rette for lek, trening og aktivitet for alle aldersgrupper i parker og
- 302 grøntareal
- 303 - etablere permanente offentlige toaletter i flere av byens parker, som for
- 304 eksempel Nordnesparken og Nygårdsparken
- 305 - etablere flere offentlig tilgjengelige vannfontener
- 306 - la kunststudenter og skoleelever utsmykke byens bospann
- 307 - at alle innbyggere skal kunne nå et større grøntområde på 10 minutter ved
- 308 gange, sykkel eller kollektiv fra sitt boområde
- 309 - sikre enklere tilgang til fots, på sykkel og kollektivtransport til flere av byens
- 310 naturområder og badeplasser
- 311 - sikre allmenn tilgjengelighet til fjorden gjennom å lage havnepromenader til
- 312 glede for alle innbyggerne i byen og stille krav til allmenn tilgang i sjønære
- 313 plan- og byggesaker
- 314 - tilrettelegge for bedre badeplasser både i ferskvann og ved sjøen

- 315 - (nytt punkt i 2. utkast) tilrettelegge for vinterbading gjennom å åpne for flere
- 316 badstuer i forbindelse med offentlige badeplasser
- 317 - opprette bystrand i Kirkebukten i Laksevåg
- 318 - støtte initiativer for å tilgjengeliggjøre sjøen med for eksempel utleie av
- 319 kajaker
- 320 - åpne kanalen mellom store og Lille Lungegårdsvann og skape en
- 321 sammenhengende blågrønn kanal langs hele aksene fra Festplassen til
- 322 Nygårdstangen
- 323 - åpne opp vannveien mellom Kristianborgvannet og Nordåsvannet ved
- 324 gjennomføring av ny sykkelvei i området
- 325 - gjøre flere gater bilfrie og bruke frigjort areal til gågater, gatetun, urban
- 326 dyrking, trær, sykkelveier, trygge sykkelparkeringer og lekeplasser
- 327 - jobbe for at ubenyttede tomter opparbeides til «pocket parks» i påvente av
- 328 utvikling
- 329 - sette i gang en målrettet satsing på trær i hele byen, med mål om 1000 flere
- 330 trær i Bergenhus bydel innen 2027 og følge opp med ambisiøse planer for alle
- 331 bydeler
- 332 - revitalisere Torget ved å stille strengere krav til estetikk på utsalg og sørge for
- 333 at Fisketorget blir attraktivt også for bergensere
- 334 - åpne for uteservering i Neumannsgate
- 335 - beholde regelen om tre meters bredde på fortau ved uteservering i travle soner
- 336 i sentrum, men åpne for ned til to meters bredde i gater i bydelene og gater
- 337 med få gående i sentrum. Det skal fortsatt være mulig å komme forbi med
- 338 minst to barnevogner/rullestoler i bredden
- 339 - sikre tydelige barrierer rundt uteservering slik at det er mulig å orientere seg
- 340 med mobilitetsstokk
- 341 - sikre flere åpne soner der man vet man kan bevege seg uten hinder
- 342 - sørge for alternativer til trappetrinn i bysentrum. Trappetrinn bør merkes med
- 343 kontrastfarge av hensyn til svaksynte
- 344 - (nytt punkt i 2. utkast) jobbe for å redusere trafikken over Danmarks plass
- 345 kraftig og etablere en bulevard med bytrær

346

347 **Byutvikling til det beste for mennesker og natur**

348 Bergen skal være en by med gode nabolag skapt av et levende lokaldemokrati. For å

349 få til det må vi i arealpolitikken satse på gode møteplasser, som lekeplasser og

350 parker, men også sikre at boligene er bygd med menneskets behov i sentrum, ikke

351 utbyggernes. Vi ønsker å ta vare på naturen og innføre byggestopp på matjord, natur,

352 friluftsområder og i strandsonen. Boligene som bygges i dag skal være hjem for

353 bergensere i over 100 år. Vi vil fortette langs bybanetraséen, med gode boliger med

354 nok sol, gode areal for opphold, og at både fritidstilbud, skoler og barnehager skal

355 ligge i nærheten. Vi vil som hovedregel gjenbruke framfor å rive og bygge nytt.

356

357 Bergen MDG vil:

- 358 - hindre byspredning gjennom å videreføre og utvikle areal- og
- 359 transportsamarbeidet med kommunene rundt Bergen

- 360 - at Bergen kommune skal erverve eller få råderett over arealene på
361 Nordnespynten når Akvariet og Havforskningsinstituttet flytter til Dokken.
362 Hele området skal avsettes krav om felles regulering, der det skal legges til
363 rette for en bred medvirkning for befolkningen. Målet er å finne løsninger som
364 ivaretar Nordnesparken og mulighetene som ligger i de eksisterende
365 bygningene eller riving og alternativ bruk av arealet til beste for bergensere
366 - si nei til Byarena ved Bygarasjen og gjennomføre en transformasjon av
367 området med bygging av boliger, lekeplass, offentlige byrom og åpning av
368 vannveien mellom Store og Lille Lungegårdsvann
369 - holde fast ved prinsippet om kvalitet i fortetting ved rullering av
370 Kommuneplanens arealdel (KPA)
371 - styrke Plan- og bygningsetaten og jobbe for at reguleringsplaner som er i tråd
372 med overordnede planer går raskere enn i dag
373 - sikre hurtigspor for planer og byggesaker som er i tråd med overordnede
374 planer og har ekstra høye ambisjoner for klima og miljø
375 - at reguleringsplaner og byggeplaner skal gjøres bedre tilgjengelig slik at
376 innbyggerne i de aktuelle lokalmiljøene får mulighet til å sette seg inn i
377 planene og komme med innspill
378 - at eksisterende bygg som hovedregel skal rehabiliteres og renoveres fremfor å
379 rives
380 - arbeide for å myke opp nasjonale regelverk som hindrer rehabilitering og
381 gjenbruk av bygningsmasse
382 - sikre at transformasjon skjer på måter som bygger videre på eksisterende
383 bomiljø. Bygg som gir områder karakter bør ivaretas og nye bygg bør " snakke"
384 med eksisterende bebyggelse, både i utforming og størrelse, og bygge videre
385 på særpregene som er viktige for å bevare identitet og fellesskap
386 - tilrettelegge for bydeler med varierte boformer og boliger. Vi ønsker varierte
387 nabolag, og vil stille krav om større variasjon i størrelsen på boligene, både i
388 kommunale utleieboliger og i private nybygg
389 - styrke Byantikvaren og Byarkitekten og legge større vekt på det estetiske og
390 arkitektoniske i utbyggingssaker
391 - legge til rette for bedre muligheter for å bygge i høyden med for eksempel
392 høyhus der dette passer inn med strøkskarakteren
393 - tilrettelegge for aktivitet i etasjer på bakkeplan for å sikre en mer levende by
394 - etablere en egen veileder for urbant landbruk i nye byggeprosjekter og en
395 veileder for naturmangfold
396 - sikre mer bruk av naturmaterialer, som lokalt treverk, i dagens byutvikling, og
397 en bevegelse bort fra asfalt, betong og harde flater
398 - si nei til etablering av nye bilbaserte kjøpesentre og utvidelse av de som
399 allerede er bygget
400 - at Bergen kommune skal kjøpe tomter strategisk, spesielt i
401 transformasjonsområder, for blant annet å sikre sosial infrastruktur som
402 barnehager, sykehjem og kommunale boliger
403 - jobbe opp mot nasjonale myndigheter for å øke handlingsrommet i Plan- og
404 bygningsloven, slik at kommunen kan sette flere krav i planprosesser blant
405 annet til eierform på boliger, variasjon i pris og klimakrav
- 406
- 407

408

En bedre by for alle som går og sykler

409 Bergen har for lenge blitt bygget på bilens premisser. Det har ført til helseskadelig
410 luft, få og dårlige sykkelveier, lange bilkøer og et for dårlig kollektivtilbud. Vi ønsker
411 oss en by på menneskenes premisser, og prioritere gående og syklende framfor biler
412 og asfalt. Vi vil blant annet gjennomføre trafiksikkerhetstiltak i hele byen, spesielt
413 langs skoleveiene, og sette ned fartsgrensen i og rundt alle bydelssentrene, skoler og
414 boligområder. Slik blir gatene tryggere for både barn og voksne. På sikt ønsker vi at
415 Bergen skal bli en 10-minuttersby, der de vanligste dagligdagse gjøremål og
416 målpunkt, som matbutikk, barnehage, skole og jobb, er tilgjengelig innenfor 10
417 minutters gange.

418

419 Bergen MDG vil:

- 420 - omdisponere veiareal til sykkel og gange
- 421 - prioritere utbygging og lokalisering av tjenestetilbud i senterområder i
- 422 bydelene slik at det blir enklere for folk å gå og sykle i hverdagen
- 423 - ha fartsgrense på 30 km/t i sentrum, i og rundt alle bydelssentrene og
- 424 boligområder, og jobbe opp mot nasjonale myndigheter for å få mulighet til å
- 425 sette ned farten til 20 km/t
- 426 - gjøre Nygårdshøyden bilfri og lage gode sykkelveier der det i dag står parkerte
- 427 biler
- 428 - stenge Torget og Bryggen for biler i sommermånedene og gjøre Torget og
- 429 Bryggen bilfri når Fløyfjellstunnelen oppgraderes
- 430 - gjøre det enklere å stenge gater for biltrafikk i perioder for arrangementer
- 431 - sikre flere trygge fortau, flere snarveier og øke prioriteringen av fotgjengere i
- 432 overganger og i kryss
- 433 - doble tiden med grønt lys for fotgjengere ved de mest trafikkerte
- 434 fotgjengerovergangene, som over Fjøsangerveien ved bensinstasjonen i
- 435 Fabrikkgaten og ved bystasjonen
- 436 - ha elektrisk lysregulering ved overgangsfelt kombinert med lyd der det er
- 437 hensiktsmessig
- 438 - sørge for flere og bedre ledelinjer for svaksynte i byrommene, særlig ved
- 439 offentlige bygg og ved kollektivholdeplasser og terminaler
- 440 - gjennomføre trafiksikkerhetstiltak i hele byen, spesielt langs skoleveiene,
- 441 med blant annet fartshumper, innsnevring, utvidelse av fortau og redusert
- 442 fart
- 443 - prioritere snø- og isrydding på gang- og sykkelveier og for kollektivtrafikk
- 444 - opprette et eget sykkelkontor sammen med Statens vegvesen, Vestland
- 445 fylkeskommune og på tvers av fagmiljøene i kommunen for å få fortgang i
- 446 sykkeltilretteleggingen
- 447 - rigge kommunen til å bli bedre på midlertidige gange- og sykkeltiltak
- 448 - sikre rask utbygging av ny sykkelinfrastruktur i et finmasket nett innenfra og
- 449 ut i alle bydelssentrene og gode, høystandards sykkelveier mellom alle
- 450 bydelene
- 451 - øke perioden med grønt lys for syklister der det er mulig, samt innføre
- 452 pilotprosjekt med utprøving av å la syklister sykle til høyre på rødt lys eller at
- 453 syklister kan behandle røde lys som stoppskilt ("Idaho stop")

- 454 - gjøre det enklere for kommunalt ansatte å sykle til jobb, ved å stille strenge
455 krav til garderobefasiliteter og sykkelparkering i nybygg, og oppgradere
456 eksisterende kommunale bygg slik at ansatte enkelt kan komme seg til og fra
457 jobb på sykkelsetet
- 458 - jobbe opp mot statlige myndigheter for å sikre økte bevilgninger til sykkelvei-
459 og gangeprosjekter
- 460 - tilrettelegge for sykkel i blandet trafikk gjennom å prioritere fartsdempende
461 tiltak som innsnevring, beplantning og sperring for gjennomkjøring
- 462 - utvide bysykkelordningen til alle bydeler
- 463 - innføre elektrisk bysykkelordning
- 464 - videreføre støtteordninger for elsykler, lastesykler og el-lastesykler, både for
465 privatpersoner og næringsdrivende
- 466 - sikre streng regulering av utleie av små elektriske kjøretøy. Det skal fortsatt
467 være mulig å leie el-sparkesykler og liknende, men i områder med mange
468 gående skal det innføres saktekjøringssoner eller forbudssoner og
469 parkeringssoner slik at det oppleves trygt å gå på fortau og gangveier. Det bør
470 også opprettes parkeringssoner ved kollektivknutepunkt. I områder med god
471 sykkeltilrettelegging vil vi vurdere å innføre forbudssoner på fortau både for
472 sykler og små elektriske kjøretøy

473

474 **Fyll bybanen og bussene**

475 Bybanen er ryggraden i det bergenske kollektivsystemet. Vi vil bygge bybanen til
476 Åsane uten forsinkelse, bygge bybanen til Spelhaugen fra Oasen og videre vestover
477 mot Loddefjord. Mange bergensere er også helt avhengige av et godt busstilbud for å
478 få hverdagen til å gå rundt. Derfor vil vi jobbe for å få innført kollektivfelt på alle
479 innfartsårer til Bergen, prioritere økt kapasitet, flere avganger og bedre kvalitet for å
480 få flere til å velge buss og bane. Vi vil sikre at prisen for en enkeltbillett alltid skal
481 være billigere enn billigste passering i bomringen. Det er viktig at både bybane og
482 buss er tilrettelagt for alle.

483

484 Bergen MDG vil:

- 485 - bygge bybanen til Åsane uten forsinkelser, parallelt med sykkel- og gangvei.
486 Deretter vil vi ha kontinuerlig utbygging vestover. Det pågår et arbeid for å
487 forlenge bybanen fra Oasen til Spelhaugen, Loddefjord og mot Storavatnet
488 terminal, men også vestover fra sentrum mot Dokken og via Laksevåg. Vi vil
489 bygge begge deler, men avventer ferdig planarbeid før vi beslutter hva som
490 bør prioriteres først
- 491 - kreve en tilleggsavtale fra staten til dagens byvekstavgift for å utløse 70/30-
492 finansieringen av bybaneprojektet til Åsane, samt sikre 100 prosent statlig
493 finansiering av sykkelveien mellom Åsane og sentrum
- 494 - unngå at det gjøres innsparinger som går på bekostning av fortetting med
495 kvalitet på strekket til Spelhaugen
- 496 - øke bompengene for å sikre kontinuerlig utbygging av bybanen
- 497 - at Bergen kommune skal ta over ansvaret for kollektivtransporten innenfor
498 byvekstavgiftsområdet sammen med nabokommunene Askøy, Øygarden, Alver
499 og Bjørnafjorden

- 500 ○ (ny dissens) stryke punktet (Sandvik)
- 501 - kreve at Fylkeskommunen raskt får på plass nytt billettsystem for kollektiv
- 502 slik at man blant annet automatisk får månedskort hvis man betaler
- 503 engangsbilletter til summen av et månedskort i løpet av en måned, og vurdere
- 504 andre løsninger som er tilpasset bergenserens bruk av kollektiv
- 505 - prioritere økt kapasitet, flere avganger og kvalitet for å få flere til å velge
- 506 kollektiv og sikre at prisen for en enkeltbillett alltid skal være billigere enn
- 507 billigste passering i bomringen
- 508 - (nytt punkt i 2. utkast) utvide ordningen med gratis barnebillett på
- 509 kollektivtransport til å også gjelde i hverdagene
- 510 - gjøre offentlig transport tilgjengelig for alle uavhengig av funksjonsvarians
- 511 - jobbe for at alle busser som kjører i Bergen skal være utslippsfrie
- 512 - jobbe for å fjerne konsesjoner til hop-on-hop-off-busser og gjøre det forbudt
- 513 å kjøre med tur-/turistbusser på Høyden og over Torget/Bryggen
- 514 - jobbe for at turister som hovedregel går og sykler i sentrum, og at eventuelle
- 515 turistbusser som opererer i Bergen sentrum er nullutslipp og tilpasset
- 516 bymiljøet
- 517 - jobbe opp mot statlige myndigheter for å innføre kollektivfelt på alle
- 518 innfartsårer med fire felt. Hvis staten nekter å imøtekomme dette innen
- 519 utgangen av 2023 skal kommunen starte å omregulere europaveinettet i
- 520 kommunen

521

522 Grønn samferdsel

523 Vi ønsker oss en grønn transformasjon av Bergen gjennom byutvikling og
524 infrastruktur for å skape den gode, menneskevennlige byen, og vi vil jobbe videre
525 med fullt trøkk for å få ned biltrafikken. Bompenger i by er viktige for å redusere
526 trafikken, men også for å finansiere viktige kollektiv-, gang- og sykkelprosjekt, få
527 ned køene, bedre byluften, minske støyen, få ned utslippene, og gi bergenserne mer
528 plass. Vi vil kombinere trafikkreduserende tiltak, som å senke fart og omprioritere
529 areal på veiene, med en økt satsing på kollektiv, sykkel og gange, i tillegg til at vil
530 stenge veier for biltrafikk å gi mer rom til byliv.

531

532 Bergen MDG vil:

- 533 - at gater skal først og fremst dimensjoneres for fotgjengere og syklister, dernest
- 534 kollektivtrafikken, og så en redusert mengde biltrafikk
- 535 - at Bergen skal ta over flere fylkes- og riksveier og gjøre dem om til bulevarder
- 536 - få ned biltrafikken i sentrum med 50-70 prosent innen 2027 sammenlignet
- 537 med 2019, og gjøre Bergen sentrum bilfritt innen 2030
- 538 - redusere biltrafikken i Bergen kommune med en tredjedel innen 2027
- 539 sammenlignet med 2019
- 540 - øke bompengene med minst 30% fra 2024 for alle takstgrupper utenom
- 541 nullutslipp i takstgruppe 2, også i rushtiden
- 542 - være positive til veiprising i stedet for bompenger
- 543 - innføre biltrafikkreduserende tiltak som blant annet økte bompenger, og
- 544 omdisponere veiareal til sykkel og gange, gjøre flere gater bilfrie eller
- 545 enveiskjørt, stimulere til bildeling og samkjøring, øke/innføre

546 parkeringsavgifter på kommunale anlegg, fjerne månedsrabatt og
547 abonnementsparkering på alle kommunale parkeringshus og redusere
548 parkering i sentrum

- 549 - at Bergen kommune i samarbeid med Skyss skal etablere en mobilitetsordning
- 550 rettet mot bedriftsmarkedet, etter modell fra HjemJobbHjem i Trondheim og
- 551 Stavanger
- 552 - innføre vrakpantsordning på parkeringsplasser for bedrifter etter modell fra
- 553 Oslo
- 554 - jobbe for en endring av bompengeproposisjonen for å kunne bruke
- 555 bompenger til andre formål, som gange- og sykkelprosjekter og drift av
- 556 kollektiv
- 557 - sikre en god balanse mellom å gi fordel for elbiler i bomringen og å sikre
- 558 trafikkreduksjon og inntekter til kollektiv. Det innebærer å redusere dagens
- 559 fordel for elbiler i bomringen og ha en elbilrabatt på maksimalt 25 prosent
- 560 o (ny dissens) elbilrabatt på maksimalt 50 prosent (Ødegaard)
- 561 - være pådrivere for lette og bytilpassede transportløsninger, som
- 562 omlastningsterminaler for "last mile"-transport av gods og stimulere til og
- 563 støtte varetransport med lastesykler
- 564 - innføre nullutslippssoner i Bergen sentrum som i første omgang skal rette seg
- 565 mot nyttekjøretøy og gjennomgangstrafikk, ikke beboere i området. Et av
- 566 hovedmålene er å øke omstillingstakten i nyttetraffikken fra fossil til
- 567 utslippsfri teknologi og erstatte flest mulig trailere med logistikk-løsninger som
- 568 passer inn i en urban kontekst
- 569 - at kommunen skal tilrettelegge for elektrifisering av transportsektoren i
- 570 Bergen gjennom en utbygging av offentlige ladepunkt og mobilpunkt
- 571 - satse offensivt på bildeling og samkjøring og etablere flere parkeringsplasser
- 572 med ladepunkt for bildeleordninger. Legge til rette for langt flere
- 573 bildelingsbiler i Bergen med mål om 2000 nye bildelingsplasser innen 2027,
- 574 blant annet ved å tilby fordeler i boligsoneparkering og lavere
- 575 parkeringspriser
- 576 - stille krav om at nye kommunale kjøretøy skal være nullutslipp og sikre at
- 577 kommunen som hovedregel leier biler gjennom bildeletjenester fremfor å eie
- 578 - sørge for at 10% av parkering skal være HC-parkering med ladetilgang, og at
- 579 det finnes tilstrekkelig HC-parkering også i bilfrie områder
- 580 - fjerne parkeringsfordeler for elbiler siden elektriske biler tar like stor plass
- 581 som fossilbiler
- 582 - ikke bygge innfartsparkeringer innenfor kommunens grenser
- 583 - gjennomføre kartlegging av områder som kan vurderes å inngå i
- 584 boligsonen
- 585 - fjerne all privatparkering i sentrumsgatene, på Nordnes og Nøstet, og
- 586 reservere plassene til bildeling, HC-plasser, håndverkere og varelevering
- 587 - jobbe opp mot statlige myndigheter for å kunne stille krav om
- 588 parkeringsavgift på privat grunn, for eksempel på kjøpesentre
- 589 - fjerne eller redusere parkering i gater hvor kollektivtrafikk eller nødetaer
- 590 sliter med fremkommelighet på grunn av parkerte biler
- 591 - sikre flere enveiskjørte gater, men tillate at syklistene sykler mot kjøreretningen
- 592 - senke makstaket på antallet parkeringsplasser per 100 m2 bolig i rullering av
- 593 KPA og fjerne minimumskrav for parkeringsplasser i sentrumssoner
- 594 - stille krav om at nybygg og bygg under rehabilitering med parkeringsplasser
- 595 skal tilrettelegges for lading der dette er relevant

- 596 - arbeide for at staten har fullt trøkk på trafikk- og rassikker vei og jernbane
597 hele veien mot Voss
- 598 - jobbe for at staten bygger tofelts vei i stedet for fire felt mellom Bergen og
599 Trengereid
- 600 - jobbe opp mot staten for å forlenge Fløyfjellstunnelen fra Sandviken til
601 Eidsvåg og på den måten fredeliggjøre sentrum og spesielt Torget/Bryggen
- 602 - si endelig nei til ny firefelts Ringveg øst og heller prioritere en nedskalert
603 ringvegløsning gjennom å utbedre Grimesvingene og andre strekk mellom
604 Vågsbotn og Fjøsanger, uten å utvide veikapasiteten
- 605 - si nei til alle kapasitetsutvidende motorveiprojekter, blant annet Hordfast
- 606 - at statlige og regionale myndigheter skal ta et større helhetlig ansvar for
607 planlegging av logistikk og gods. Vi vil si nei til å bygge ned mer natur for
608 disse formålene og jobbe for mer arealeffektiv drift av eksisterende
609 næringsarealer

610

611 **Kapittel 3: Et grønt og nærings-** 612 **og arbeidsliv**

613 Et miljøvennlig næringsliv som opererer innenfor naturens tålegrense er det eneste
614 som kan trygge arbeidsplasser, verdiskaping og velferd på lang sikt. Det er viktig at
615 det legges til rette for nyskapende næringsvirksomhet i Bergen. Vi vil satse på
616 forskning og innovasjon som gir arbeidsplasser i hele byen. I stedet for en bruk-og-
617 kast-økonomi vil vi redusere uttaket av nye ressurser og bevare de vi allerede har til
618 rådighet gjennom overgang til en sirkulærøkonomi.

619 Vi vil arbeide for et arbeidsliv for alle. Vi vil verne om de grønne jobbene som hører
620 til IT-konsulenten som gjør at du ikke må lese dette på papir, skomakeren på hjørnet,
621 turistguiden på Bryggen og andre grønne yrker i servicenæringen som ikke bidrar til
622 utslipp og som holder de grønne arbeidsplassene gående. Tilgangen til en jobb skal
623 være basert på kompetanse, ikke kjønn, alder, funksjonsevne eller etnisitet. Samtidig
624 ønsker vi å gradvis redusere arbeidstiden og vi vil i samarbeid med partene i
625 arbeidslivet jobbe for at flere skal kunne velge redusert arbeidstid som et alternativ
626 til høyere lønn. Bergen trenger folk med god, og stadig fornyet kompetanse for å
627 sikre en bærekraftig velferdsstat i framtida. MDG vil jobbe for at folk i Bergen
628 fortsetter å lære hele livet og for at nærings- og arbeidslivet har tilgang på den
629 kompetansen de trenger.

630

631 Bergen MDG vil:

- 632 - at næringslivet skal ha forutsigbare rammevilkår
- 633 - styrke samarbeidet mellom næringsliv, skole og utdanningsinstitusjonene i
634 Bergen
- 635 - arbeide for at nasjonale offentlige arbeidsplasser etableres i Bergensregionen
636 og hindre flytting av private og statlige arbeidsplasser ut av fylket

- 637 - (nytt punkt i 2. utkast) liberalisere kommunens skjenkereglement og tillate
638 mer uteservering på kommunens arealer og jobbe opp mot fylket for å tillate
639 mer uteservering
- 640 - (nytt punkt i 2. utkast) legge til rette for klima- og miljøvennlig virksomhet i
641 Bergen og gjøre Bergen kommune til en samarbeidspartner i miljøspørsmål for
642 privat næringsvirksomhet
- 643 - (nytt punkt i 2. utkast) utrede muligheten for å opprette et fond der potensielt
644 forurensende virksomheter må betale inn midler, slik at man sikrer
645 opprydning ved konkurser
- 646 - opprettholde kommunalt finansierte gründerkurs og inkludere samvirke og
647 sosialt entreprenørskap i undervisningen
- 648 - styrke den marine klyngen i Bergen
- 649 - samarbeide med partene i arbeidslivet om å redusere normalarbeidstiden til
650 30-timers arbeidsuke
- 651 o (ny dissens) samarbeide med partene i arbeidslivet om å redusere
652 normalarbeidstiden (Sandvik)
- 653 - fortsette kampen mot ufrivillig deltid og øke andelen hele stillinger i den
654 kommunale delen av helse- og omsorgssektoren
- 655 - arbeide aktivt mot diskriminering og rasisme i arbeidslivet
- 656 - styrke tiltak mot svart arbeid og arbeidslivskriminalitet
- 657 - innføre mål om at minst fem prosent av nyansettelser i kommunen er
658 ansettelser av folk som i dag står utenfor arbeidslivet. Målet skal inkludere
659 deltidsstillinger tilpasset ulike grader av uførhet
- 660 - øke antallet lærlinger i offentlige virksomheter, og legge inn krav til
661 lærlingeplasser hos leverandører hvor dette er naturlig
- 662 - legge til rette for at flere ungdommer kan få sommerjobb hos Bergen
663 kommune
- 664 - (nytt punkt i 2. utkast) frita gjenbruksbedrifter fra kommunale avgifter
- 665 - (nytt punkt i 2. utkast) jobbe for en kunnskapsbasert og framtidsrettet
666 utvikling og dimensjonering av utdanningene i Vestland basert på etterspørsel
667 og behov for næringslivet i Bergen og fylket som helhet
- 668 - (nytt punkt i 2. utkast) gjøre Bergen til den mest innovative byen innen
669 sirkulærøkonomi og miljøvennlig forbruk gjennom å knytte sterke bånd
670 mellom kommunen og næringslivet, stimulere til bruk av ny teknologi og nye
671 forretningsmodeller for å redusere utslipp
- 672 - (nytt punkt i 2. utkast) styrke klimaetaten og aktivt bruke klimabudsjettet i
673 kommunens klima- og miljøarbeid, også i samarbeid med næringslivet
- 674 - (nytt punkt i 2. utkast) gjøre Bergen til en mer innovativ by gjennom å støtte et
675 mangfold av bedrifter og arbeidsplasser innen gjenbruk, ombruk, reparasjon
676 og deling gjennom å samarbeide tett med innovasjonsmiljøer, klynger og
677 nettverk. Vi vil stille kommunale lokaler og ressurser til rådighet for at
678 oppstartselskaper skal få testet og utviklet teknologi
- 679 - (nytt punkt i 2. utkast) at enda flere gründere og oppstartselskaper får tilgang
680 på oppdrag fra kommunen og senke terskelen for at offentlige etater tar i bruk
681 ny teknologi

682 å

Kapittel 4: Kommunen som kunde

og eier

683

684

685 Bergen kommune er en stor arbeidsgiver med flere tusen ansatte, og MDG ønsker at
686 vi som kommune skal være et forbilde for andre virksomheter. Kommunen og
687 kommunale virksomheter kjøper varer og tjenester for store beløp, og vi vil at Bergen
688 gjennom dette skal bidra til bærekraft i leverandørkjedene.

689 For MDG er det viktig at Bergen kommune har god økonomisk styring, og at vi sikrer
690 bærekraft også i økonomisk forstand. Vi ønsker ansvarlig forvaltning, og at
691 kommunen har orden i egen økonomi, med nødvendig handlingsrom til å møte
692 fremtidige utfordringer.

693

694 Bergen MDG vil:

- 695 - kommunens leverandører skal dokumentere tilfredsstillende arbeids- og
696 lønnsvilkår i alle ledd av verdikjeden og ha gjennomslippt
697 eierskapsstrukturer
- 698 - at kommunens leverandører skal ha miljøsertifisering, og en plan for å bli
699 utslippsfri senest innen 2030
- 700 - (nytt punkt i 2. utkast) stille krav til miljøsertifiseringer som BREEAM,
701 CEEQUAL og Svanen i prosjekter
- 702 - (nytt punkt i 2. utkast) at Bergen kommunes økonomi skal være 50% sirkulær
703 innen 2030 gjennom å kreve at innkjøp skal ha en taksonomisk score på over 80%
- 704 - (nytt punkt i 2. utkast) prioritere innovasjon høyere i offentlige innkjøp, stille
705 krav som gjør miljøvennlig teknologi konkurransedyktig og innføre andre
706 stimulerende tiltak
- 707 - (nytt punkt i 2. utkast) shoppetopp der det er mulig i kommunen
- 708 - (nytt punkt i 2. utkast) jobbe mot reklame i det offentlige rom
- 709 - at kommunen og kommunale virksomheter skal videreutvikle årlige
710 klimabudsjett og regnskap som styringsverktøy for egen virksomhet.
711 Kommunen skal også ha dette for kommunen som geografisk område.
- 712 - kommunen og kommunale virksomheter skal bedre sin egen
713 ressurseffektivitet med hensyn på miljø. Dette forutsetter et felles målesystem
714 for ressursbruk, avfallsmengder, samt utslipp av skadelige partikler og
715 miljøgifter på tvers av virksomhetene for å nå målene. Kommunen skal være
716 en pådriver for å etablere en felles nasjonal standard for ressursbruk
- 717 - at kommunale virksomheter utover økonomi også skal rapportere med hensyn
718 til overordnede mål om ivaretagelse av natur og miljø
- 719 - at kommunen og kommunale virksomheter skal prioritere gjenbruk og stille
720 krav om mer sirkulære produksjonsprosesser. Kompetansen på reparasjon og
721 gjenbruk i kommunen og kommunale virksomheter må styrkes. Kommunen
722 skal være en pådriver for fjerning av krav og reguleringer som i dag
723 vanskeliggjør gjenbruk
- 724 - at kommunen skal være pådriver for yrkesopplæring for mer sirkulære
725 produksjonsprosesser
- 726 - kartlegge hvor stor andel av inventar og utstyr som gjenbrukes ved offentlige
727 nybygg og rehabiliteringsprosjekter

- 728 - utrede potensialet for gjenbruk av materialer generelt og særlig i forbindelse
- 729 med rehabiliteringsprosjekter
- 730 - innføre gjenbruk som hovedregel i alle prosjekter, og stille krav om at 80% av
- 731 møbler og interiør skal være gjenbruk og redesign
- 732 - (nytt punkt i 2. utkast) sørge for 90% sorteringsgrad på kommunens bygge- og
- 733 anleggsplasser og minst 70% materialgjenvinningsgrad
- 734 - gi gjenbruk et konkurransefortrinn i innkjøp og anskaffelser
- 735 - (nytt punkt i 2. utkast) redusere etterspørselen og presset på råvarer gjennom
- 736 å prioritere nye innsatsfaktorer i anskaffelser, maksimere bruk av produkter
- 737 og sørge for gjenbruk av biprodukter og avfall
- 738 - at kommunen skal øke andelen fairtrade-innkjøp og beholde statusen som
- 739 fairtrade-by
- 740 - stille krav om utslippsfrie bygg- og anleggsplasser, og klimabudsjettt og
- 741 klimaregnskap for alle nye bygg- og anleggsprosjekt
- 742 - (nytt punkt i 2. utkast) sette mer offensive krav til hele verdikjeden for å gjøre
- 743 nye, miljøvennlige løsninger konkurransedyktige
- 744 - utforme kontrakter slik at lokale bedrifter kan være med
- 745 - kommunen skal stimulere til mer sirkulære verdikjeder ved å introdusere
- 746 konkrete målkrav til bruk av gjenvunne råvarer, sirkulære forretningsmodeller
- 747 og tjenesteløsninger i alle offentlige anbud
- 748 - øke eiendomsskatten med et høyt bunnfradrag for å finansiere nødvendige
- 749 klima- og miljøtiltak, bedre tjenestetilbudet og infrastrukturen til glede for alle
- 750 byens innbyggere
 - 751 o (ny dissens) stryke punktet (Sandvik)
- 752 - (ny dissens) erstatte bunnfradraget i eiendomsskatten med en lik utbetaling til
- 753 alle innbyggere over 18 år for å oppnå sosial omfordeling fra eiere til leiere
- 754 (Sandvik)
 - 755 o Stryke punktet (Waage, Haakestad, Ødegaard)

756

Kapittel 5: Et solidarisk samfunn

757

758 Et inkluderende samfunn krever aktiv fattigdomsbekjempelse og et sterkt sosialt

759 sikkerhetsnett. Stadig flere barn vokser opp i fattigdom, mens de aller rikeste har økt

760 sine formuer. Et samfunn med små forskjeller er grunnmuren for å bevare tillit

761 mellom folk og vilje til å slutte opp om felles løsninger. Et samfunn med små

762 forskjeller er også bedre rustet til å gjennomføre de endringene som klima- og

763 naturkrisen krever av oss. Vil vil føre en målrettet politikk for et sosialt rettferdig

764 samfunn, der vi bekjemper økende ulikhet, fattigdom og sosiale forskjeller. Derfor

765 trenger vi en helhetlig og omfordelende sosialpolitikk for Bergen.

766

Sosialpolitikk

767

768 Vi vil at Bergen skal være en god by for alle. Da må vi kjempe mot fattigdom og sosial

769 ulikhet, diskriminering og utenforskap, og ulike levekår i ulike bydeler. Vi vil styrke

770 innsatsen i områder i Bergen med levekårsutfordringer, slik at alle innbyggere har

771 like muligheter til en god og trygg oppvekst, en god bolig, arbeid, familieliv, og en

772 trygg alderdom.

773

774 Bergen MDG vil:

- 775 - (nytt punkt i 2. utkast) jobbe for gjennomføring av et statlig prøveprosjekt for
- 776 borgerlønn i Bergen
- 777 - styrke og videreføre Bergen kommunes områdesatsing, som bidrar til å
- 778 utjevne forskjeller mellom bydeler
- 779 - jobbe for en bærekraftig og levelig sosialstønning med en årlig indeksregulering
- 780 - prioritere ekstra ressurser til barnehager og skoler i områder med
- 781 levekårsutfordringer
- 782 - ha gratis kjernetid i barnehagen, særlig for barn født i familier med lavinntekt
- 783 - holde barnetrygden utenfor når man gjennomfører utmåling av hjelp til å
- 784 dekke ekstraavgifter knyttet til barnas oppvekst
- 785 - styrke barnevernet i kommunen med flere ansatte og konkurransedyktig lønn

786

787 **Bedre å bo i Bergen**

788 For mange er terskelen til boligmarkedet uoverstigelig. Vi vil føre en politikk som
789 gjøre det mulig for alle å leie eller eie en bolig med god bokvalitet. Flere mennesker
790 bor alene, og det kan føre til ensomhet eller gjøre det vanskelig å bo hjemme for
791 eldre. Derfor vil vi ha flere sosiale boligløsninger, for eksempel der eldre deler
792 fellesområder med studenter eller barnefamilier.

793

794 Bergen MDG vil:

- 795 - jobbe for at flere skal kunne omfattes av Husbankens støtteordninger for
- 796 boligkjøp, slik at flere får muligheten til å skaffe sin egen bolig på det
- 797 ordinære boligmarkedet
- 798 - bygge egnede og trygge hjem for rusavhengige, pasienter med samtidige rus
- 799 og psykiatriutfordringer, og andre som ikke makter selv å skaffe seg en egnet
- 800 bolig
- 801 - gjennomføre flere pilotprosjekter som på Grønnevikken for å sikre flere
- 802 deleboliger, rimeligere boliger og utleieboliger. På tomter som kommunen eier
- 803 skal det stilles krav til minst 20 prosent rimelige boliger og 20 prosent
- 804 kommunale boliger
- 805 - vurdere å feste bort kommunale tomter til gunstige vilkår for ikke-
- 806 kommersielle boligstiftelser
- 807 - fremme utbygging av et mangfold av boformer som motvirker ensomhet,
- 808 uhelse, og fattigdom, ved blant annet å tilrettelegge for samlokalisering av
- 809 studentboliger med eldreomsorg og omsorgsboliger
- 810 - utrede lokale tiltak i dialog med Leieboerforeningen og andre relevante
- 811 aktører for å sikre et bedre og mer rettferdig leiemarked

812

813

814

815

Medmenneskelig og kunnskapsbasert ruspolitikk

816 Vi trenger en medmenneskelig og inkluderende behandling av mennesker i aktiv rus
817 i Bergen. Vi har et tydelig mål om at vi som samfunn skal hjelpe, ikke straffe,
818 mennesker som har en rusavhengighet. Norge ligger på topp fem i Europa med tanke
819 på overdosestatistikken, en tragisk konsekvens av feilslått ruspolitikk. Det er på høy
820 tid å gå bort fra straffelinjen.

821 Siden den nasjonale rusreformen falt i Stortinget vil vi Bergen MDG aktivt løfte den
822 lokale ruspolitikken gjennom vedtatt lokal rusreform, og at Bergen skal løfte og
823 arbeide videre for å få vedtatt en nasjonal rusreform i Norge. Det er på tide å få på
824 plass en kunnskapsbasert ruspolitikk som tar brukernes behov på alvor. Dette vil
825 være et av de viktigste sosialpolitiske målene for MDG i den kommende perioden.

826 Rusavhengige lever gjennomsnittlig 15-20 år kortere enn folk flest. For seks av ti
827 pasienter skyldes den høye dødeligheten fysiske sykdommer. Derfor er det viktig å
828 forebygge og behandle både fysisk sykdom og psykisk lidelse, og slik bedre helse og
829 livskvalitet hos mennesker med rusavhengighet.

830

831 Bergen MDG vil:

- 832 - fjerne straff for bruk og besittelse av brukerdoser av illegale rusmidler, i tråd
833 med Rusreformutvalgets anbefaling
- 834 - at Bergen blir en pådriver for strukturert og hensiktsmessig samhandling
835 rundt personer med samtidige rus- og psykiatriutfordringer, på tvers av
836 forvaltningsnivåer og på tvers av offentlige, private og frivillige aktører
- 837 - jobbe for å tilgjengeliggjøre rusmiddeltesting på mottak- og oppfølgingscentre
838 (MO-sentre) og andre sentrale steder
- 839 - arbeide for innføring av egnede, digitale samhandlingssystemer for aktører
840 rundt den rusavhengige og den rusavhengige selv
- 841 - gi fast årlig driftstilskudd til lokale ideelle rusorganisasjoner som arbeider for
842 å bedre kårerne for rusavhengige
- 843 - (nytt punkt i 2. utkast) jobbe opp mot nasjonale myndigheter for å få legalisert
844 lettere rusmidler som cannabis
- 845 - vurdere å etablere en samskapingskoordinator i Bergen som skal sørge for at
846 flere offentlige og private parter inngår et likeverdig samarbeid rundt personer
847 med rusutfordringer
- 848 - være en pådriver for å bygge nok tilpassede boliger til rusavhengige og
849 pasienter med samtidige rus og psykiatriutfordringer, med tett, faglig
850 oppfølging tilpasset den enkeltes behov
- 851 - styrke rehabiliteringstilbud og ettervern for rusavhengige, med fokus på
852 kunnskapsbaserte og skadereduserende tiltak, framfor rusfrihet. En trygg
853 bolig, riktig medisin, og tett oppfølging av fysisk og psykisk helse er
854 hovedmålet
- 855 - legge til rette for helsehjelp for fysiske sykdommer i tilknytning til MO-
856 sentrene og andre møtesteder for rusavhengige, slik at dette blir lett
857 tilgjengelig
- 858 - ha gratis langtidsvirkende prevensjon til rusavhengige og sørge for god
859 informasjon om rusmisbruk og graviditet

- 860 - gå i dialog med fylkeskommunen for å sikre et systematisk og tilgjengelig
861 tannlegetilbud for rusavhengige, med spesialkompetanse på denne gruppen
862 - at LAR-systemet bør være lettere tilgjengelig for dem som ønsker det. Legene
863 må få bruke sitt faglige skjønn til å medisinere og substitusjonsbehandle
864 - utvide tilbudet med sprøyterom og åpne for røykerom
865 - i samarbeid med spesialisthelsetjenesten styrke og videreføre ordningen med
866 medisinsk utdeling av heroin til rusavhengige som kvalifiserer til dette
867 tilbudet
868 - sørge for at ansatte og mennesker i rusmiljøet får opplæring i bruk av motgift
869 mot overdoser, og sørge for at motgiften er tilgjengelig

870

871 **Kapittel 6: Helse og livskvalitet**

872 Miljøpartiet De Grønnes prosjekt er å skape en by hvor innbyggerne kan leve gode
873 liv med bedre tid til det som er viktig i livet, i en verden i økologisk balanse. Alle skal
874 kunne oppleve tilhørighet, god helse, glede og mening med tilværelsen. Forebygging
875 av fysiske og psykiske helseplager bygger på tilgang på sunn mat og trygge
876 nærmiljøer, fysisk aktivitet og mulighet for å drive meningsfulle aktiviteter.

877 Det offentlige helsetjenestetilbudet er grunnpilaren både i spesialist- og
878 primærhelsetjenesten, og MDG vil at kommunen i hovedsak ikke skal sette helse- og
879 omsorgsarbeid ut på anbud . Det er helt nødvendig med et sterkt og velfungerende
880 offentlig helsetjenestetilbud som er tilgjengelig for alle, og som holder høy kvalitet.
881 Vi vil også satse på gode og kunnskapsbaserte lavterskeltilbud særlig rettet mot
882 psykiske plager, og et godt samarbeid med frivillig sektor og private ideelle om slike
883 tiltak. MDG skal være et parti som kjemper for å utjevne forskjellene blant
884 innbyggerne, og gi like gode muligheter for et friskt og godt liv.

885

886 **Fastlegeordningen**

887 Fastlegekrisen rammer våre innbyggere hardt og vilkårlig, og er kanskje det største
888 hinderet for å oppnå god og langsiktig behandling og oppfølging for alle bergensere
889 som trenger legetilsyn. Selv om fastlegeordningen er nasjonal, bør Bergen kommune
890 følge opp med lokale tiltak som kan avhjelpe denne krisen. Fastlegene er
891 bærebjelken i primærhelsetjenesten, og vi må derfor styrke ordningen for god
892 primærhelsetjeneste. Vi ønsker å se til arbeid gjort i andre kommuner for å øke
893 rekrutteringen til fastlegeordningen, for eksempel bør vi vurdere modellen som
894 Tromsø kommune har innført.

895

896 Bergen MDG vil:

- 897 - sikre gode rammevilkår for fastlegeordningen og god rekruttering av leger til
898 fastlegeordningen i kommunen
899 - umiddelbart gå i dialog med fastlegene for å finne målrettede virkemidler
900 - styrke ALIS-ordningen

- 901 - gå i dialog med fastlegene om deres offentlige oppgaver og tilpasse disse
902 oppgavene fastlegenes kapasitet og ønsker
903 - vurdere kommunale ordninger med kontorer og administrativ
904 støttebemanning for fastlegene
905 - arbeide for å styrke grunnfinansieringen av fastlegeordningen, fortrinnsvis
906 gjennom nasjonale tiltak og midler
907 - jobbe for å forbedre informasjonsflyten mellom legetjenesten i kommunen og
908 sykehusenes datasystemer
909 - redusere ventetiden ved legevaktsentralen

910

911 **Psykisk helse**

912 God helse er ikke bare fravær av sykdom. Innbyggernes psykiske helsetilstand har
913 stor påvirkning på samfunnet, og i løpet av pandemien har vi sett en økning i både
914 spiseforstyrrelser og andre psykiske lidelser blant de unge.

915

916 Bergen MDG vil:

- 917 - utvide tilbudet ved Frisklivssentralen slik at det omfatter flere
918 - satse på Familiens hus som en samhandlingstjeneste og øke det faglige
919 samarbeidet mellom helsetjenestene
920 - styrke skolehelsetjenesten og tilby helsesykepleiere videreutdanning innen
921 psykisk helse
922 - korte ned ventetiden på lavterskeltilbud innen psykisk helse
923 - støtte frivillige organisasjoner som jobber med psykisk helse blant barn og
924 unge, og sikre god faglig tilnærming i arbeidet
925 - fortsette arbeidet med oppfølging av alle nybakte familier, og sikre
926 lavterskeltilbudet knyttet til rådgivning og støtte for familier
927 - styrke samarbeidet med spesialisthelsetjenesten, særlig for mennesker med
928 samtidig rus og alvorlig psykiatri

929

930 **Helse og seksualitet**

931 Seksuell helse handler om å sikre at alle skal kunne oppleve gleden ved egen
932 seksualitet. Helsetilbudet i byen skal også ivareta alle innbyggernes rettigheter til
933 informasjon og tilgang på prevensjon, abort, familieplanlegging og gjennomføring av
934 svangerskap. I alle ledd av tjenestene skal det bygges kunnskap om skeiv seksualitet
935 og kjønnsidentitet, og særlig helseutfordringer som følger av diskriminering av
936 LHBTIQ+-personer.

937

938 Bergen MDG vil:

- 939 - styrke opplæringstilbudet i skolen på sex og samliv til å ha mer fokus på
940 seksualitet og verdier
941 - tilby gratis prevensjon og nødprevensjon for alle unge
942 - gjøre det lettere å bli henvist til gynekologer med flerkulturell kompetanse

- 943 - vurdere å øke muligheten for bruk av selvtester for seksuelt overførbare
- 944 sykdommer
- 945 - opprette en egen helsestasjon for kjønn og seksualitet
- 946 - samarbeide med fylket for å jobbe for et regionalt behandlingstilbud for ikke-
- 947 binære og transpersoner i Bergen
- 948 - forbedre kommunens informasjon om seksuell og reproduktiv helse, og sikre
- 949 at tjenestetilbudet tilpasses språklig og kulturelt mangfold

950

951 Helse for eldre

952 Den demografiske utviklingen i Bergen vil være en stor utfordring i årene som
953 kommer, med flere eldre enn hender som kan hjelpe. Eldres helse vil derfor påvirke
954 hele samfunnet. Vi må både planlegge for å ivareta dem som ikke lenger kan klare seg
955 selv, men også legge til rette for at flest mulig kan bli boende hjemme så lenge som
956 mulig.

957

958 Bergen MDG vil:

- 959 - bygge nok sykehjemsplasser tilpasset den demografiske framskrivningen av
- 960 befolkningen
- 961 - gjennom aktiv og bevisst oppgavedeling og andre nødvendige tiltak sørge for
- 962 kompetent bemanning på sykehjemmene, og styrke tilbud som gir livsglede
- 963 for eldre
- 964 - sikre tilstrekkelig bemanning i hjemmebaserte tjenester
- 965 - legge til rette for støtteordninger for oppgradering og tilpasning av boliger
- 966 med gode hjelpemidler slik at eldre kan bli boende hjemme så lenge som
- 967 mulig, inkludert innovativ teknologi
- 968 - (nytt punkt i 2. utkast) gå inn for en robust løsning for matlevering til
- 969 sykehjem og hjemmeboende eldre, både med tanke på beredskap,
- 970 næringskompetanse og kvalitet
- 971 - (nytt punkt i 2. utkast) satse på matverter som tilrettelegger og bistår under
- 972 måltider for økt trivsel og matglede
- 973 - satse på gode lavterskel aktivitetstilbud for eldre, både for sosial inkludering
- 974 og trivsel, og for fysisk trening, særlig forebygging av fallskader som ofte
- 975 skyldes dårlig balanse
- 976 - god livskvalitet er bra for folkehelsen, og felles opplevelser på tvers av
- 977 generasjoner er en kilde til livskvalitet. Vi vil utvide ordninger med samarbeid
- 978 mellom barnehager, skoler og sykehjem, gjerne etter konseptet "Livsglede for
- 979 eldre"
- 980 - vi vil legge til rette for sang, musikk og kontakt med dyr på alle sykehjem og
- 981 jobbe for å gi alle eldre og pleietrengende som ønsker det en tur ut i naturen
- 982 minst en gang i uken
- 983 - samarbeide med og støtte frivilligheten, slik at de kan spilles gode i sine roller
- 984 både for unge og gamle
- 985 - teste og støtte ulike tiltak som fremmer inkludering, dialog og fellesskap over
- 986 delte måltider og motvirke ensomhet
- 987 - satse på musikkterapi for eldre på sykehjem
- 988 - utrede mulighetene for å bygge demenslandsbyer

989

990

Kapittel 7: Oppvekst, barnehage

991

og skole

992 Alle barn har rett til en god start i livet, og barndommen i seg selv har en viktig
993 egenverdi. Samtidig legger den grunnlaget for hvordan livet skal utvikle seg gjennom
994 ungdoms- og voksenlivet. Grønn oppvekstpolitikk handler om å ta vare på barnas
995 nysgjerrighet og læringslyst og å se hvert enkelt barns forutsetninger og behov, både
996 i og utenfor skole og barnehage. Skolen skal utvikle grunnleggende holdninger,
997 verdier og kompetanse som enkeltmennesket og samfunnet trenger og har glede av.

998

999

OPPVEKST OG BARNEHAGE

1000 Vi vil redusere unødvendig rapportering og byråkrati for å sikre mer tid til barna og
1001 til faglig planlegging. Aktiviteten skal i større grad baseres på tillit til pedagogenes
1002 fagkunnskap om hva som er best for hvert enkelt barn og mindre på målstyring og
1003 byråkratiske ordninger. Det er også viktig å sikre barnehagene god bemanning både
1004 med pedagoger og fagarbeidere.

1005 For å gi barna mer ro og tilhørighet, vil vi stoppe byggingen av basebarnehager.
1006 Naturen er en kilde til livskvalitet og læring, og vi vil fremme bruk av naturen som en
1007 viktig del av barns hverdag. Barn skal først og fremst gå i barnehage i eget nærmiljø.

1008

1009 Bergen MDG vil:

- 1010 - at flere barnehager skal ta i bruk naturen og nærmiljøet for å fremme barnets
- 1011 utvikling
- 1012 - sikre god bemanning av pedagoger og fagarbeidere i kommunale barnehager,
- 1013 særlig i områder med mange familier med lav inntekt
- 1014 - utvide tilbudet med Åpen barnehage
- 1015 - være positiv til at ikke-kommersielle fribarnehager, som Steinerbarnehager og
- 1016 naturbarnehager, kan etablere seg i Bergen
- 1017 ○ (ny dissens) stryke punktet (Sandvik)
- 1018 - øke andelen kommunale barnehager
- 1019 - sikre mulighet til barnehageplass innenfor en nærkrets
- 1020 - at de ansatte i barnehager og skoler skal være med fra begynnelsen når man
- 1021 tegner og planlegger bygg og uteområder
- 1022 - sikre at alle barnehager med høy andel minoritetsspråklige barn skal få tilbud
- 1023 om støtte fra migrasjonspedagoger

1024

1025

1026

1027

1028

EN GRØNN SKOLEHVERDAG

1029 Barna er vår viktigste ressurs og vi vil skape et godt liv for barn og unge. Vi vil ha en
1030 skole som gir muligheter til lek, læring og utvikling, og ta mobbing, vold og rasisme
1031 på alvor. Ved å fokusere mer på ulike former for læring gjennom faglig fordypning,
1032 lek og aktiviteter og mindre målstyring legger vi grunnlaget for god læring gjennom
1033 livet. Vi vil gi pedagogene i klasserommet tillit, det er de som kjenner elevene best og
1034 vet hvilke muligheter hver enkelt elevgruppe har. Vi vil øke lærerens muligheter til å
1035 ta i bruk lokalmiljøet som en læringsarena, etablere en skolehage ved alle skolene i
1036 Bergen og fase inn et gratis plantebasert skolemåltid hver dag.

1037 Undervisningen i Bergensskolen skal gi mulighet til en god digital opplæring som
1038 øker elevenes evner til å reflektere kritisk i møte med den store mengden med
1039 informasjon som er tilgjengelig i dag. Vi ønsker å satse på teknologi og maskinvare
1040 som gir anledning til vedlikehold og reparasjon.

1041

1042 Bergen MDG vil:

- 1043 - gi alle skoler mulighet til å etablere en skolehage, gi skolene tilstrekkelig hjelp
- 1044 til å organisere drift og bruk av skolehagene i en pedagogisk hverdag, og
- 1045 introdusere skolehage som et eget valgfag i skolen
- 1046 - styrke veiledning og rådgivning for valg av utdanning på ungdomsskolen
- 1047 - satse på skolebibliotekene og flere skolebibliotekarer
- 1048 - arbeide for å redusere bruken av lekser i Bergensskolen og for mer bruk av
- 1049 andre sluttvurderingsformer enn skoleeksamen
- 1050 - fremme kunnskapen om plantebasert kosthold i skolene gjennom
- 1051 undervisningen i mat og helse. Bergensskolene skal avvise læremateriell fra
- 1052 kjøttindustrien sine interesseorganisasjoner
- 1053 - prioritere de spesialpedagogiske tjenestene på skolen med tilstrekkelig
- 1054 bemanning og ressurser for å sikre et godt tilbud
- 1055 - at alle skoler og barnehager adopterer et område i nærmiljøet gjennom
- 1056 RyddeNorge
- 1057 - videreføre kommunens samarbeid med Svøm Bergen for å sikre god
- 1058 svømmeopplæring for elevene i Bergen
- 1059 - videreføre kommunens samarbeid med Sykkelkids, og arbeide for at flere
- 1060 skoler får mulighet til å få Sykkelkids på besøk
- 1061 - videreføre kommunens samarbeid med LIM-prosjektet, og arbeide for å utvide
- 1062 tilbudet til flere skoler
- 1063 - videreføre tilbudet med Guttas campus
- 1064 - redusere sentralstyring, kartlegging og rapportering
- 1065 - arbeide for å etablere en fast mentorordning for nyutdannede lærere ved alle
- 1066 skoler
- 1067 - sikre at lærere får mulighet til etter- og videreutdanning
- 1068 - starte opplæringen i begge målformer tidligere enn i dag
- 1069 - at Bergen kommune skal ha en liberal holdning til ikke-kommersielle friskoler
- 1070 som ønsker å etablere seg i kommunen
 - 1071 o (ny dissens) stryke punktet (Sandvik)
- 1072 - jobbe for mest mulig aktivitetsbasert læring i skolen
- 1073 - fase inn et gratis plantebasert skolemåltid hver dag og arbeide for at dette skal
- 1074 bli statlig finansiert

- 1075 - styrke den flerkulturelle kompetansen blant lærere og andre ansatte på
- 1076 skolene og bekjempe rasisme i skolegården
- 1077 - jobbe for en livssynsåpen grunnskole hvor alle er inkludert
- 1078 - styrke samarbeidet mellom skolehelsetjenesten, rådgivertjenesten og eksterne
- 1079 tjenester som for eksempel BUP og barnevern
- 1080 - gi flere ressurser til elev- og mobbeombudet og utvide dette til grunnskolen
- 1081 - gi skolene mulighet til å øke elevenes digitale kompetanse
- 1082 - sikre gjenbruk og reparasjon av teknologi og maskinvare i skolen
- 1083 - skoler i Bergen kommune skal være mobilfrie
- 1084 - gi lærerne mulighet til kompetanseheving i bruk av digital teknologi
- 1085 - sikre elevene tilgang på digitale ressurser i skolen
- 1086 - at elevene ikke skal ha opplæring på skjerm før 4. klasse, utover det som er
- 1087 nødvendig for å utvikle digitale ferdigheter
- 1088 - at SFO i større grad skal være en arena for lek, sosialt samvær og fysisk og
- 1089 kulturell utfoldelse
- 1090 - sikre tilstrekkelig bemanning på SFO, slik at kommunens krav til
- 1091 skolefritidsordningen kan ivaretas
- 1092 - at familier med lav inntekt får gratis eller sterkt reduserte satser på SFO

1093

Kapittel 8: Idrett og friluftsliv

1094

1095 Vi ønsker en idrett for alle, og vi vil derfor prioritere breddeidrett. Det er viktig at
 1096 barneidretten fremmer idrettsglede. Vi vil også utvide tilbudet med Fysak og arbeide
 1097 for at det skal etableres et Fysak-tilbud som er lett tilgjengelig for barn og unge i alle
 1098 bydeler. Vi vil kjempe for at alle barn får mulighet til meningsfulle fritidsaktiviteter
 1099 uavhengig av familieøkonomien, og prioritere å rehabilitere eksisterende
 1100 idrettsanlegg framfor å bygge nytt, og ved nybygging satse på flerbruksanlegg som
 1101 ikke bygger ned natur. Samtidig vil vi tilrettelegge for mer friluftsliv som bidrar til
 1102 større naturglede og økt folkehelse blant innbyggerne.

1103

1104 Bergen MDG vil:

- 1105 - prioritere breddeidretten, og støtte tiltak som kan fremme idrettsglede for
- 1106 fysisk aktivitet hos barn og unge
- 1107 - tilrettelegge for egenorganisert idrett
- 1108 - utvide tilbudet, tilgangen og åpningstidene for utlån av fritidsutstyr og sikre at
- 1109 utlånstilbudet er tilpasset for familier med barn og unge med
- 1110 funksjonsvariasjoner
- 1111 - stille krav om at idrettslag som nyter kommunal støtte eller benytter
- 1112 kommunale arenaer, skal etablere gjenbruksmarkeder for drakter og utstyr
- 1113 - utvide tilbudet med Fysak og arbeide for å få etablert et Fysak-tilbud som er
- 1114 lett tilgjengelig for barn og unge i alle bydeler
- 1115 - utvide tilbud for barn og ungdom som ønsker å drive med e-sport
- 1116 - at utbygging av nye idrettsanlegg skal være lett tilgjengelig med gange, sykkel
- 1117 og kollektiv for å sikre god tilgang
- 1118 - at utbygging av nye idrettsanlegg ikke skal bygge ned natur

- 1119 - skifte ut all bruk av plastbasert ifyll i kommunale kunstgressbaner med
- 1120 biologisk nedbrytbart materiale
- 1121 - forsøke å utforme lekeområder på en slik måte at fallunderlag ikke er
- 1122 nødvendig, og finne andre alternativer enn gummidekke på lekeplasser og
- 1123 skolegårder dersom fallunderlag kreves
- 1124 - sikre godt informasjons- og veiledningsarbeid om tilrettelegging av aktiviteter
- 1125 for barn med funksjonsvariasjoner overfor idrettslag og pårørende
- 1126 - arbeide for god koordinering og samhandling mellom kommunal
- 1127 fritidstilrettelegging for barn med funksjonsvariasjoner og andre relevante
- 1128 aktører som arbeider med de samme barna
- 1129 - arbeide for at økonomi ikke er en barriere for deltakelse på fritidsaktiviteter
- 1130 som nyter kommunal støtte eller benytter kommunale arenaer
- 1131 - prioritere å rehabilitere eksisterende idrettsanlegg framfor å bygge nytt, og
- 1132 ved nybygging satse på flerbruksanlegg
- 1133 - bidra til å utvide og oppgradere Friluftslivets hus
- 1134 - kartlegge, verne, tilrettelegge og vedlikeholde urbane, nære naturområder
- 1135 - videreføre satsingen på friluftsliv i skolen gjennom å gi alle skoler i Bergen
- 1136 mulighet til å holde “ferskingkurs i friluftsliv” med turlaget

1137

Kapittel 9: Nærkulturbyen

1138

1139 Grønn kulturpolitikk skal stimulere skaperkraft og deltagelse og støtte opp om hele
1140 bredden i det bergenske kulturlivet. Kulturpolitikken skal bidra til å skape gode
1141 møteplasser mellom mennesker, tilrettelegge for nysgjerrighet, skaperglede og frie
1142 ytringer. Vi vil styrke ordninger spesielt rettet mot grupper som ikke oppsøker kunst
1143 og kultur til vanlig, og særlig satse på gode tilbud for barn og unge. Vi skal sørge for
1144 god infrastruktur og videreutvikle mangfoldet av kunst og kultur som skapes og vises
1145 i Bergen. Gjennom å satse på nærkultur skaper vi en by der folk bruker mer tid på
1146 konserter, forestillinger, utstillinger eller korøving, og mindre på prestasjons- og
1147 forbruksjag. Vi vil også kombinere krav og stimuleringsmidler for å legge til rette for
1148 at kulturlivet skal kunne kutte utslipp og bli enda grønnere!

1149

Kunst og kultur

1150

1151 Skapende og utøvende kunstnere og kulturarbeidere skal få tillit, frihet og ansvar, og
1152 det offentlige har et spesielt ansvar for dette. Politikere skal holde en armlengdes
1153 avstand til kunstfaglige vurderinger, men sikre trygge rammer med finansierings-,
1154 utdannings- og arbeidsmuligheter i Bergen. Samtidig må vi sikre gode arbeidsvilkår
1155 for kulturarbeidere og passe på at kommunen er en trygg oppdragsgiver for
1156 offentlige innkjøp av musikk, kunst og kultur. Vi vil arbeide for å få mest mulig
1157 miljøvennlige kulturarrangementer og gode rammevilkår for amatørkulturen i
1158 Bergen.

1159

1160 Bergen MDG vil:

- 1161 - styrke støtteordningene for kunstnere, kunstnerorganisasjoner og
1162 institusjoner innenfor alle kulturfelt, inkludert det frie feltet
1163 - (nytt punkt i 2. utkast) støtte aktivt opp om lokal film- og tv-produksjon, og
1164 jobbe for et Filmens Hus i Bergen
1165 - sikre et godt og bredt kulturtilbud i hele kommunen, med omreisende og faste
1166 institusjoner, profesjonelle tilbud og amatørgrupper
1167 - bidra til tilstrekkelig tilgang på atelier, fellesverksteder, øvingsrom,
1168 konsertlokaler og lydstudioer gjennom støtteordninger og bruk av
1169 kommunens egne bygg til kulturformål
1170 - ta initiativ til en eller flere åpne scener i byrommet som kan skape tettere
1171 kontakt mellom artister og bylivet, for eksempel mer musikk i
1172 musikkpaviljongen.
1173 - utvikle Kulturkvartalet Verftet til Norges mest bærekraftige kulturhusklynge,
1174 med et mangfoldig tilbud av kunst og kultur for innbyggere og besøkende i
1175 byen vår
1176 - jobbe aktivt opp mot nasjonale myndigheter for å rette opp den økonomiske
1177 skjevfordelingen mellom kulturinstitusjoner i hovedstaden og andre byer, og
1178 for å forsikre at avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen (ABE-reformen)
1179 ikke gjeninnføres
1180 - bygge kulturhuset i Fyllingsdalen, utrede kulturhus i Indre Arna, og styrke det
1181 lokale kulturtilbudet i de områdene i byen med dårligst dekning i dag
1182 - skape et inkluderende kulturliv gjennom fortsette å stille krav om at
1183 kommunens kulturtilskuddsordninger skal komme både nye og etablerte
1184 aktører til gode, at tilskuddene skal tilfalle et mangfold av aktører, og at
1185 tilskuddene skal bidra til å gjøre kunst og kulturopplevelser tilgjengelig for et
1186 mangfoldig publikum
1187 - fortsette å stimulere kulturlivet til å redusere sitt klima- og miljøfotavtrykk
1188 gjennom krav og støtteordninger, og stille miljøkrav til leietakere som bruker
1189 kommunal grunn til arrangementer
1190 - fortsette å jobbe for en levende by der vi legger til rette for kultur, folkeliv og
1191 lek i byrommene gjennom tilskudd til blandt annet flere lokale festivaler,
1192 utekonserter, utescener og kunst i offentlig rom
1193 - satse på bibliotekene gjennom å utvide åpningstidene og sikre kompetent og
1194 tilstrekkelig bemanning ved biblioteksfilialene i bydelene
1195 - utvide bibliotekets virksomhet til også å innebære utleie av utstyr og verktøy
1196 for å stimulere til mer gjenbruk og reparering
1197 - ta vare på den bergenske kulturarven, blant annet gjennom tilskudd til
1198 vedlikehold av byens museer
1199 - videreføre arbeidet med å formidle musikk, kunst og kultur til eldre gjennom
1200 Den kulturelle spaserstokken
1201 - styrke de lokale kulturkontorene for å bidra til å realisere flere
1202 nabolagsinitiativ
1203 - arbeide for at Ekserserhuset blir gjenreist i henhold til bystyrevedtaket på
1204 krigsskadetomten på Nøstet som et lavterskeltilbud for amatør- og lokalkultur
1205 - (nytt punkt i 2. utkast) jobbe aktivt opp mot nasjonale myndigheter for å
1206 realisere et egnet nybygg for Griegakademiet, i samlokalisering med Fakultet
1207 for kunst, musikk og design
1208 - (nytt punkt i 2. utkast) se til at scenekunsthuset Sentralbadet realiseres innen
1209 planlagt tidshorisont

1210

1211 **Kulturtilbud for barn og unge**

1212 For MDG er det særlig viktig å sikre at barn og unge har mulighet til å delta i og
1213 oppleve kunst og kultur. Det må være lav terskel for å kunne både skape og glede seg
1214 over et mangfold av kulturuttrykk, på tvers av kulturell bakgrunn og generasjoner.
1215 Bibliotekene og kulturskolene er viktige, både som kulturformidlere og sosiale
1216 møteplasser. Vi vil skape flere arenaer der barn og unge uansett bakgrunn og
1217 interesser kan være kreative, og styrke kulturskolens arbeid med å rekruttere
1218 bredere enn i dag.

1219

1220 Bergen MDG vil:

- 1221 - støtte institusjoner der kulturer møtes og samarbeider, for eksempel Fargespill
- 1222 og Bergen Internasjonale Kultursenter (BIKS)
- 1223 - videreføre arbeidet med å formidle musikk, kunst og kultur til barn og unge
- 1224 gjennom Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle bæremeisen, og sørge
- 1225 for at kunstnerne ikke blir pålagt uønsket og til dels ulønnet ekstraarbeid i
- 1226 forbindelse med produksjonen
- 1227 - skape flere rusfrie, lavterskel-møteplasser og arrangementer for ungdom, for
- 1228 eksempel gjennom flere ungdomsklubber, konserter og sommerleire
- 1229 - jobbe for å utvide tilbudet for ungdom som vil møtes for å drive med gaming,
- 1230 e-sport og spill, blant annet ved å støtte opp om Spillhuset i Bergen og Bergen
- 1231 Spillfestival
- 1232 - opprette flere lovlige grafittivegger, og styrke tilbudet om grafittikurs for barn
- 1233 og unge
- 1234 - **(nytt punkt i 2. utkast)** gjøre Kulturskolen mer inkluderende ved å aktivt
- 1235 rekruttere inn underrepresenterte grupper, utvide ordningen for gratisplass og
- 1236 senke prisen på instrumentleie, samt arbeide for å øke tilbudet på skolene i
- 1237 SFO-tiden
- 1238 - jobbe for at skoler og andre offentlige lokaler i større grad skal kunne tas i
- 1239 bruk til kulturaktiviteter

1240

1241 **Kapittel 10: Mangfoldsbyen**

1242 Vi ønsker oss et samfunn der alle skal kunne delta i arbeidslivet, samfunnslivet, det
1243 frivillige, og på sosiale arenaer. Derfor må vi legge til rette for at alle uavhengig av
1244 funksjonsnedsettelse, legning, kjønn, seksualitet, etnisitet, alder, tilhørighet til
1245 religion eller livssyn, språk og kulturell bakgrunn skal få denne muligheten.
1246 Patriarkalske strukturer fører til undertrykkelse som særlig rammer kvinner og
1247 jenter, samt alle inter-, trans- og ikke-binære borgere. Vi kjemper for et fritt samfunn,
1248 der ens kjønnsidentitet avhenger av selvdefinisjon, og menneskers sosiale status
1249 ikke bestemmes av hvordan en person oppfører seg eller ser ut.

1250

1251

1252

En feministisk by

1253 MDG er et feministisk parti som vil bekjempe alle former for diskriminering, og føre
1254 en normkritisk og feministisk politikk for å bygge ned frihetsberøvende
1255 maktstrukturer. Kvinner tjener systematisk dårligere enn menn, og kvinner har
1256 historisk sett vært usynlig i det bergenske bybildet. For oss er det viktig at
1257 byrommene i større grad gjenspeiler mangfoldet i Bergen og at lønnsforholdene i
1258 kommunen er reelt likestilt.

1259

1260 Bergen MDG vil:

- 1261 - løfte lønnsnivået i kvinnedominerte yrker
- 1262 - at en i alle relevante kommunale saker skal vurdere mulige konsekvenser for
- 1263 likestilling mellom kjønnene
- 1264 - ha en feministisk tilnærming til byutviklingen, som et verktøy for å skape en
- 1265 by som er god og tilgjengelig for alle, og som inkluderer flere grupper i
- 1266 planleggingen
- 1267 - sørge for å ha et stabilt og trygt akutt overnattingstilbud til mennesker som
- 1268 trenger dette i byen vår. Særlig kvinner i rus og/eller som selger sex trenger et
- 1269 trygt sted å sove
- 1270 - styrke satsingen på kunst i offentlige rom gjennom en permanent videreføring
- 1271 av Kvinner på sokkel-prosjektet, og styrke satsingen på kunst i kommunale
- 1272 byggeprosjekter og byromsoppgraderinger
- 1273 - at ingen nye gater skal oppkalles etter menn. Nye eller eksisterende gater og
- 1274 plasser skal oppkalles etter historiske bergenskvinner
- 1275 - opprettholde krisesenteret i kommunal regi
- 1276 - øke kompetansen i kommunen på å avdekke og bekjempe seksuell
- 1277 trakassering og seksuelle overgrep

1278

Regnbuebyen

1280 Bergen skal være en god by for skeive, og skal tilrettelegge for mangfold. Bergen skal
1281 være Norges regnbueby hvor alle skal kunne leve ut sin seksuelle orientering,
1282 kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk uten fare for å bli diskriminert eller trakassert. Det
1283 trengs fortsatt kompetanseheving om kjønns- og seksualitetsmangfold i det
1284 offentlige og vi må fortsette det systematiske arbeidet mot diskriminering av skeive.

1285

1286 Bergen MDG vil:

- 1287 - opprette en egen helsestasjon for kjønn og seksualitet og samarbeide med
- 1288 fylket for å jobbe for et regionalt behandlingstilbud for ikke-binære og
- 1289 transpersoner i Bergen
- 1290 - sikre god kompetanse på seksuell, reproduktiv helse og funksjonsvarians i
- 1291 helsetjenestene
- 1292 - gi økonomisk støtte til organisasjoner som jobber for kjønns- og
- 1293 seksualitetsmangfold, som for eksempel FRI og Skeiv ungdom, og åpne for at
- 1294 disse organisasjonene skal kunne drive informasjonsarbeid i grunnskolen

- 1295 ○ **(ny dissens)** gi økonomisk støtte til organisasjoner som jobber for
1296 kjønns- og seksualitetsmangfold, som for eksempel FRI og Skeiv
1297 ungdom (Sandvik)
- 1298 - åpne for at organisasjoner som jobber for kjønns- og seksualitetsmangfold
1299 kan bidra til å øke kompetansen om ulike former for seksuell orientering og
1300 kjønnsidentitet (LHBTIQ+) hos ansatte i den kommunale eldreomsorgen
1301 - arbeide for kjønnsnøytrale toaletter og garderober i kommunens bygninger
1302 - arbeide opp mot nasjonale myndigheter for å forby konverteringsterapi, og
1303 stans økonomisk støtte til organisasjoner som driver med slik virksomhet
1304 - stans økonomiske støtte til organisasjoner og andre aktører som ikke
1305 aksepterer ansatte som lever i skeive parforhold
1306 - sikre at alle ansatte i helse- og sosialtjenestene skal ha nødvendig kompetanse
1307 om kjønns-, relasjons- og seksualitetsmangfold
1308 - arbeide for at helsetilstand og atferdsmønster skal være avgjørende for
1309 hvorvidt en kan bli blodgiver, ikke kjønn eller seksuell orientering
- 1310

1311 **Rettigheter for personer med funksjonsvarians**

1312 Bergen skal være en tilrettelagt, universelt utformet og tilgjengelig by for alle uansett
1313 funksjonsnivå. Mennesker med nedsatt funksjonsevne er en mangfoldig gruppe med
1314 ulike og sammensatte behov, og vi vil jobbe for at ingen blir funksjonshemmet i møte
1315 med samfunnet. Tjenestetilbudet må tilpasses behovet til den enkelte. BPA, eller
1316 brukerstyrt personlig assistanse, skal være et viktig likestillingsverktøy for å øke
1317 deltagelse og selvstendighet.

1318

1319 Bergen MDG vil:

- 1320 - at tilbudet om brukerstyrt personlig assistanse (BPA) skal finansieres av
1321 staten, være universelt og ikke avhenge av alder, kjønn eller postadresse til de
1322 som trenger ordningen
- 1323 - satse på og styrke BPA-ordningen. BPA bør være det likestillingsverktøyet det
1324 er ment å være, og fritid og samfunnsdeltagelse skal vektlegges i større grad
- 1325 - arbeide for at elbil skal omfattes av NAV sin ordning for bilstønad til
1326 mennesker med funksjonsnedsettelse, og at ordningen skal omfatte flere enn
1327 i dag
- 1328 - gjøre offentlig transport tilgjengelig for alle uavhengig av funksjonsvarians
- 1329 - gjennomgå praksis for utstedelse av HC-parkeringsbevis i Bergen
- 1330 - alltid universelt utforme private og kommunale nybygg og sikre bedre
1331 tilrettelegging i eksisterende kommunale bygg, for eksempel med teleslynge
- 1332 - sikre tilstrekkelig utbygging av kommunale boliger som er tilrettelagt for
1333 personer med nedsatt funksjonsevne
- 1334 - undersøke muligheten for SMS-tjeneste ved Bergen legevakt
- 1335 - gi tilskudd for å gjøre flere av byens kulturarenaer universelt utformet,
1336 inkludert tiltak for å tilgjengeliggjøre opplevelser for personer med nedsatt
1337 hørsel
- 1338 - at Bergen skal jobbe helhetlig, strukturert og langsiktig mot målet om å
1339 samordne tjenester og tilbud for personer med funksjonsnedsettelse.

1340 Samhandlingsstrukturene skal gå på tvers av forvaltningsnivåer, og på tvers av
1341 offentlige, private og frivillige aktører

1342

1343 **En trygg havn for mennesker på flukt**

1344 Vi vil at Bergen skal ta imot flere flyktninger, og vil legge press på regjeringen for at
1345 vi i fellesskap kan ta et større ansvar internasjonalt. Klimakrisen vil føre til flere
1346 mennesker på flukt og disse menneskene mangler et internasjonalt rettsvern. Vi vil
1347 jobbe for en rausere og mer human flyktningpolitikk. Vi skal være en trygg havn for
1348 dem som flykter fra krig, forfølgelse og andre humanitære katastrofer i resten av
1349 verden.

1350 Over 70 millioner mennesker er på flukt, halvparten av disse er barn. Mange av barna
1351 ender opp med å miste sine voksenpersoner og må flykte alene. Disse barna står i en
1352 svært sårbar situasjon, både når de flykter, men også når de ankommer landet. Vi
1353 ønsker derfor å styrke rettighetene til barn på flukt.

1354

1355 Bergen MDG vil:

- 1356 - bosette minst det antallet staten ber oss om, og jobbe for at Norge skal ta imot
- 1357 flere flyktninger i henhold til anbefalinger fra FN
- 1358 - legge press på staten for en humanisering av det statlige mottaksapparatet for
- 1359 asylsøkere, blant annet gjennom at satsene for beboere på asylmottak heves
- 1360 for å unngå sult og varig fattigdom
- 1361 - jobbe opp mot staten for en ny amnestiordning for lengeværende asylsøkere.
- 1362 Ordningen må gi en varig oppholdstillatelse, og minst gi amnesti til voksne
- 1363 asylsøkere som har vært lengre enn 7 år i landet, og til barn som har vært over
- 1364 4 år i landet
- 1365 - ta særlig ansvar for de mest sårbare flyktningene som skeive flyktninger,
- 1366 religiøse konvertitter, flyktninger med funksjonsvarians eller
- 1367 utviklingshemninger og andre sårbare grupper
- 1368 - utvide ordningen med Fribyforfatter til kunstnere som jobber innenfor andre
- 1369 typer sjangre
- 1370 - at kommunen skal ha en bedre beredskap for å kunne ta imot store antall
- 1371 flyktninger på kort tid. Dette kan for eksempel organiseres ved at man i
- 1372 perioder med lave ankomsttall benytter mer ressurser til integrerings- og
- 1373 kvalifiseringsrettet arbeid, mens man i perioder med høye ankomsttall dreier
- 1374 mer ressurser inn mot bosetting og oppfølging av nyankomne
- 1375 - øke støtten til Helsesenter for papirløse migranter og sørge for at papirløse
- 1376 migranter i Bergen får tilgang på grunnleggende helsehjelp i kommunale
- 1377 tjenester og medisiner basert på helsefaglige vurderinger, yrkesetiske
- 1378 retningslinjer og menneskerettslige prinsipper
- 1379 - jobbe opp mot nasjonale myndigheter for å endre lovverket for papirløse
- 1380 migranter og sikre en eksplisitt rett til forebyggende og kurative helsetjenester
- 1381 i primær- og spesialisthelsetjenesten, inkludert retten til å stå på fastlegeliste
- 1382
 - o **(ny dissens)** stryke punktet (Sandvik)
- 1383 - enslige mindreårige flyktninger skal få en særlig tett oppfølging, og prinsippet
- 1384 om barnets beste skal alltid veie tyngst i enhver sak som omfatter barn

- 1385 - sikre god språkopplæring for nyankomne flyktninger
1386 - støtte organisasjoner som jobber med inkludering av flyktninger og
1387 innvandrere, og sørge for at kommunens tjenester informerer målgruppen om
1388 tilbud i frivillig regi
1389 - styrke tilbudet om gratis rettshjelp gjennom at Jussformidlingen innlemmes i
1390 kommunens arbeid med flyktninger

1391

1392 **Et inkluderende samfunn**

1393 Innvandring bringer med seg et mangfold som beriker og styrker landet vårt. Det
1394 gjelder enten mennesker kommer til Norge for å jobbe eller fordi de flykter fra krig
1395 og forfølgelse. Alle utredninger av norsk integrerings- og innvandringspolitikk viser
1396 at det aller viktigste for å sikre økonomisk og sosial bærekraft i
1397 innvandringspolitikken er å styrke integreringen. Innvandring bringer med seg et
1398 mangfold som styrker og beriker byen vår, enten det er arbeidsinnvandring,
1399 internasjonale studenter eller mennesker med beskyttelsesbehov. Effektiv
1400 inkludering av voksne innvandrere i arbeidslivet øker sannsynligheten for at nye
1401 bergensere får gode forutsetninger i arbeidslivet og motvirker utenforskap, fattigdom
1402 og økende forskjeller i samfunnet. Derfor vil MDG jobbe for å ansvarliggjøre private
1403 og offentlige aktører for å forsterke arbeidet med inkludering i arbeidslivet.

1404

1405 Bergen MDG vil:

- 1406 - opprette flere praksisplasser og arbeidskvalifiserende tiltak i kommunal regi
1407 - sørge for et særlig fokus på å sikre kvinner med minoritetsbakgrunn
1408 tilknytning til arbeidslivet
1409 - (nytt punkt i 2. utkast) sikre positiv særbehandling for ansettelse av personer
1410 med innvandrerbakgrunn
1411 - styrke samarbeidet med frivillige organisasjoner om integreringstiltak og gi
1412 økte tilskudd til organisasjoner som arbeider med å avdekke og forebygge
1413 rasisme, jobber med integrering, utøve flerkulturelle aktiviteter eller jobber for
1414 å inkludere personer med minoritetsbakgrunn
1415 - utvide retten til norskopplæring til alle som velger å bosette seg i landet,
1416 uavhengig av om de er flyktninger eller ikke
1417 - (nytt punkt i 2. utkast) tilpasse introduksjonsprogrammet slik at personer med
1418 innvandrerbakgrunn får bedre mulighet til å praktisere og anvende sin
1419 kunnskap
1420 - gjøre friluftsliv til en del av introduksjonsprogrammet for innvandrere i
1421 Bergen for å bidra til inkludering og fellesskap
1422 - (nytt punkt i 2. utkast) evaluere kravet til B2-nivå i norsk for sykepleiere og
1423 helsefagarbeidere i kommunens tjenester for å øke innvandrerandelen i
1424 arbeidslivet
1425 - opprette et tverrfaglig operativt team for å ivareta personer som rammes av
1426 negativ sosial kontroll eller æresrelatert vold

1427

1428

1429

En tros- og livssynsåpen by

1430 Tros- og livssynsfrihet er grunnleggende i et mangfoldig og liberalt demokrati.
1431 Uansett religion eller livssyn bør alle sikres mulighet til å motta åndelige eller
1432 eksistensielle samtaler i livskriser og markere livets faser i egnede lokaler. Vi arbeider
1433 for et samfunn der det er rom for hele mennesket, også for den enkeltes religiøse
1434 identitet eller livssyn. Enhver skal ha en selvsagt rett til å utøve sin religion, tro eller
1435 overbevisning, enten det er alene eller i fellesskap med andre.

1436

1437 Bergen MDG vil:

- 1438 - jobbe for stabile og likestilte rammebetingelser for trossamfunnenes
- 1439 virksomhet
- 1440 - sikre støtte til organisasjoner som arbeider for å styrke kvinner og skeives
- 1441 rettigheter innenfor tros- og livssynssamfunn
- 1442 - legge til rette for at alle har tilgang til bønne- og seremonirom etter behov
- 1443 knyttet til ritualer ved de store overgangene i livet gjennom å sikre
- 1444 tilstrekkelig tilgang på verdige og livssynsåpne seremonilokaler og stillerom
- 1445 som kan benyttes av alle
- 1446 - undersøke muligheten for å opprette et "House of one", et livssynsåpent hus i
- 1447 Bergen
- 1448 - arbeide for et fast tilbud om livssynsbetjening i sykehjem, sykehus, fengsel og
- 1449 i forsvaret, med mål om likeverdige tjenester
- 1450 - jobbe for at gravplassforvaltningen er reelt livssynsnøytral for alle
- 1451 kommunens innbyggere

1452

En antirasistisk by

1454 De Grønne jobber for et samfunn uten rasisme og diskriminering, og er derfor et
1455 antirasistisk parti. Enkelte grupper er systematisk mer utsatt for alvorlige krenkelser
1456 enn andre i dagens samfunn. Vi vil styrke innsatsen mot trakassering, trusler og vold
1457 basert på gruppetilhørighet, kjønn, funksjonsevne eller hudfarge, i skolen,
1458 arbeidslivet og rettsstaten.

1459

1460 Bergen MDG vil:

- 1461 - at kommunens tjenestetilbud skal være særlig oppmerksomt på situasjonen til
- 1462 spesielt utsatte grupper, slik som skeive flyktninger og andre doble
- 1463 minoriteter
- 1464 - styrke arbeidet mot rasisme, antisemittisme, antisiganisme og annen kulturell
- 1465 eller etnisk basert diskriminering i arbeidslivet, på boligmarkedet, i skole,
- 1466 politi og helsevesen
- 1467 - legge vekt på mangfold og inkludering i ansettelsesprosesser i kommunen
- 1468 - at Bergen kommune skal ta initiativ til et samarbeid på tvers av offentlige og
- 1469 private arbeidsgivere om å utvikle beste praksis for ikke-diskriminerende
- 1470 ansettelsesprosesser

- 1471 - jobbe for at politiet innfører kvitteringsordning for å avdekke fordomsfulle
1472 rasistiske mønstre
1473 - øke tilskuddet til Diskrimineringshjelpen og Meglingsbenken (DiMe), som er
1474 en trygg og støttende arena der det tilbys lavterskel og gratis rettshjelp for folk
1475 som er utsatt for rasisme, diskriminering eller hatefulle ytringer
1476 - følge opp kommunens handlingsplan mot muslimhat, blant annet gjennom
1477 økte tilskudd til skolebesøk i moskeer

1478

1479 **Et blomstrende lokaldemokrati**

1480 Mange opplever at det er for vanskelig å engasjere seg i politiske prosesser. Vi vil
1481 derfor styrke lokaldemokratiet og gjøre det enklere for innbyggerne å engasjere seg i
1482 politikk. Gjennom engasjement og deltagelse kan vi sammen skape et bedre samfunn
1483 for alle bergensere.

1484

1485 Bergen MDG vil:

- 1486 - videreutvikle håndteringen av innbyggerinitiativ og sørge for at
1487 innbyggerforslag i saker som er relevante for kommunen blir behandlet i
1488 bystyrets organer
1489 - senke stemmerettsalderen til 16 år i lokalvalg
1490 - innføre offentlig lobbyregister for møter med politikere
1491 - at heltidspolitikere bør jobbe én uke i praksis ved en relevant arbeidsplass i
1492 løpet av valgperioden
1493 - gjennomgå lønnsnivåene til politikere med mål om å redusere
1494 lønnskostnadene og redusere forskjellene mellom laveste lønnsnivå og
1495 topplønnen blant politikere og kommunalt ansatte
1496 - innføre et prøveprosjekt med deltakende budsjettering i Bergen, etter modell
1497 fra bydel Tøyen i Oslo
1498 - **(nytt punkt i 2. utkast)** gjeninnføre formannskapsmodellen som styreform i
1499 Bergen kommune

1500

1501 **Personvern og digitalisering**

1502 Det offentlige Bergen skal være åpent og tilgjengelig. Vi må ha gode digitale løsninger
1503 og sikre at den digitale utviklingen brukes til å styrke tillit, demokrati og deltagelse.
1504 Det er avgjørende at Bergen tar i bruk ny teknologi og data på smarte måter, både for
1505 å forbedre offentlige tjenester og løse store samfunnsutfordringer.

1506

1507 Bergen MDG vil:

- 1508 - sørge for økt digital kompetanse for ulike innbyggergrupper som for eksempel
1509 eldre, og styrke tilgangen til digitale tjenester og verktøy
1510 - at alle digitale tjenester eller tilbud fra kommunen skal være universelt
1511 utformet. Det må sikres tilgang til eksempelvis tegnspråktolk for kontakt med
1512 kommunens tjenester gjennom videoløsning og chat

- 1513 - jobbe for at det ikke gjennomføres diskriminerende eller
1514 personvernbegrensende tiltak som tilfeldige søk for våpenkontroll eller
1515 tilfeldige søk med narkotikahund på skoler
1516 - at kommunens systemer må være bygget på både sikker kommunikasjon og
1517 sikker lagring av data, eksempelvis kryptering, for å begrense risiko for
1518 datainnbrudd eller andre fiendtlige angrep

1519

1520 **Bergen, en by for verden**

1521 Klima- og miljøutfordringene stopper ikke ved kommune- eller landegrensene. Vi vil
1522 at Bergen skal være pådriver for samarbeid med resten av verden for å dele erfaringer
1523 og løsninger på felles utfordringer. Bergen skal være aktiv deltaker i partnerskap
1524 med byer i andre land, og fortsette å delta i internasjonale nettverk innen
1525 inkluderings- og menneskerettighetsfeltet.

1526

1527 Bergen MDG vil:

- 1528 - forsterke vårt skandinaviske og nordiske kulturfellesskap gjennom ulike typer
1529 samarbeid og byfellesskap
1530 - utvikle samarbeidsprosjekter med ledende europeiske miljøbyer i løpet av 4-
1531 årsperioden, sørge for utvikling av best-practice på miljø- og klimaområdet
1532 parallelt med en menneskevennlig byutvikling
1533 - stille krav om overholdelse av menneskerettigheter og ILO-
1534 kjernekonvensjoner i våre anskaffelser og globale verdikjeder
1535 - bruke investeringene i Bergen kommunale pensjonskasse (BKP) til å gjøre
1536 verden bedre, gjennom krav til karbonnøytralitet, etikk, folkerett, dyrevelferd
1537 og bruke vurderinger av klimarisiko til å sikre trygg forvaltning av porteføljen
1538 - delta aktivt i internasjonale nettverk som arbeider for inkludering og
1539 likestilling av minoriteter og utsatte grupper som LHBTIQ+-personer,
1540 flyktninger og mennesker med funksjonsnedsettelse
1541 - arbeide for at lovforbud mot sex mellom mennesker av samme kjønn fjernes
1542 over hele verden

1543

1544 **Kapittel 11: Studentbyen Bergen**

1545 Bergen er ikke bare Norges vakreste by, men det er også den beste studentbyen. Vi
1546 må sørge for at alle de unge menneskene som velger å studere her blir godt ivaretatt,
1547 ikke minst helsemessig. SHOT-undersøkelsen viser at mange studenter sliter
1548 psykisk. Dette må vi ta på alvor, og sørge for tilgjengelig og kvalifisert hjelp for
1549 studentene uten lang ventetid. Vi vil at studentene våre skal trives i Bergen og legge
1550 til rette for studentene kan ta i bruk mulighetene byen tilbyr uten at det går hardt
1551 utover studentenes lommebok.

1552

1553 Bergen MDG vil:

- 1554 - samarbeide med studentsamskipnaden for å sikre at alle studenter har tilgang
- 1555 på helsehjelp, inkludert tilgjengelig legehjelp
- 1556 - samarbeide med studentsamskipnaden for å styrke det psykiske helsetilbudet
- 1557 til studenter
- 1558 - utvide helsestasjonstilbudet for studenter med lengre åpningstider og hevet
- 1559 aldersgrense slik at studenter opp til 27 år kan ta i bruk tilbudet
- 1560 - samarbeide med SAMMEN og andre aktører for å sikre studenter en forsvarlig
- 1561 bolig, og jobbe for en dekningsgrad på 30% av studentboliger
- 1562 - gi studenter med folkeregistrert adresse i Bergen gratis bysykkelabonnement i
- 1563 ett år
- 1564 - prisen på enkeltbilletter på kollektivtransport for studenter skal være billigere
- 1565 enn en voksenbillett